

EL PAPA FRANCESC ENFORTEIX LES RELACIONS AMB L'ESGLÉSIA ARMÈNIA
I PROMOU LA RECONCILIACIÓ A LA REGIÓ

Ecumenisme per la pau

«La unitat és el
que Jesús ens
demana i depèn
de nosaltres
complir-la amb
bona voluntat»

Gest del papa Francesc i el patriarca Karekin II: coloms per la pau volen cap al mont Ararat, símbol del conflicte entre Armènia i Turquia.

Morir d'esperança

Aquest és el títol de la vetlla de pregària en memòria de les víctimes dels viatges cap a Europa, que va tenir lloc el 22 de juny a la basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor de Barcelona. Presidida pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, la vetlla va ser organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio. El prelat va dir que «veiem el rostre de Jesús en el rostre dels germans que pateixen».

P 7

Agustí Codinach

«El silenci és necessari
per prendre consciència
de l'immens drama
contemporani que són
els naufragis»

ARNOLDO MOSCA MONDADORI,
poeta i editor

P 20-21

FR. LLUC TORCAL
dedica una sèrie d'articles a
l'encíclica «Laudato Si»

P I (catcrist estiu)

Pensant-ho millor

Els sants i l'alegria

Núria Ferret i Canale
Orde de les Verges

«Viviu sempre contents en el Senyor! Ho repetiu: viviu contents!» Aquestes paraules de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 4, 4) apareixen avui com a primera passa imprescindible en el nostre itinerari vers la santedat. De fet, la major part de sants que coneixem, enmig dels sofriments, proves i dificultats de tota mena que van haver de suportar, van romandre sempre testimonis de la joia que Crist comunica a aquells qui dipositen en Ell la seva confiança.

«Un sant trist és un trist sant», deia sant Francesc de Sales, i un altre Francesc, el d'Assís, fou el propagador de la «perfecta alegria», que ell descrivia d'aquesta manera: «Si una nit d'hivern dins el llot, el fred i el glaç arribés Francesc al convent i truqués, i de dins li respongués el porter: "Vés-te'n! Tu ets simple i il·letrat, ja no vénis amb nosaltres; nosaltres som tants i tals que ja no et necessitem..." Et dic que, si hagués tingut paciència i no m'hagués irritat, en això rau la veritable alegria i la virtut i la salvació de l'ànima.»

Conegut és el bon humor de sant Felip Neri. Aquest, mentre pregava a les catacumbes romanes la Pentecosta de 1544, es va veure tan

inflammat pel foc de l'Esperit Sant, que això li va provocar la dilatació del cor i la deformació de dues costelles. Doncs bé, aquest místic i alhora gran apòstol, per evitar que s'estengués la seva fama de santedat, feia coses com aquestes: estirar de la barba d'un guàrdia suís, fer ximpleries amb les ulleres o baixar a l'església vestit de forma estrafolària, per tal que la gent el prengués per neci i boig.

I la mare Teresa de Calcuta, quan enviava les seves missioneres i missioners de la Caritat al món, els deia: «Fillets meus: estimem Jesús amb tot el nostre cor i amb tota la nostra ànima. Portem-li moltes ànimes. No deixeu de somriure. Somriu a Jesús en els vostres sofriments.»

Potser per això el nostre Sant Pare —que també es diu Francesc!— va titular la seva primera exhortació apostòlica *La joia de l'Evangelí*, i la segona, *L'alegria de l'amor*. Quina sort que nosaltres puguem compartir amb tants germans i germanes el goig de saber-nos estimats per Déu! *Pensant-ho millor*, ja ho va dir el mateix Jesús: «Us he dit tot això perquè tingueu l'alegria que jo tinc, una alegria ben plena» (Jn 15,11).

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 4 de juliol del 1925: Mor a Torí el beat Pier Giorgio Frassati, muntanyenc i laic dominic.

Zoom

Eduard Brufau

El resultat del referèndum del Regne Unit favorable a abandonar la Unió Europea ha agafat gairebé tothom per sorpresa. Després de les primeres conseqüències —dimissions en cadena i terrabastall als mercats— els propers mesos seran claus per determinar com es farà el divorci i quina mena d'acords s'establiran entre el Regne Unit i els socis europeus. Properament es veurà si Europa és capaç de treure forces d'aquest revés.

Els nostres Favorits

Papa Francesc @Pontifex_es

Em sento feliç d'haver visitat Armènia, el primer país que va abraçar la fe cristiana, i dono les gràcies a tothom per la càlida acollida

Paloma G. Ovejero @pgovejero

Corresponsal de la Cope al Vaticà

El Papa a bord: «Hi ha divisions Catalunya, Escòcia... No dic que siguin perilloses, però hem d'estudiar-les bé, cercar solucions viables»

Alicia Sánchez Camacho @AliciaSCamacho

Presidenta del Partit Popular de Catalunya

Moltíssimes gràcies a tothom! Ara, a governar! #EspanyaAFavor #partidopopular

Josep Àngel Saiz @BisbeSaiz

Bisbe de Terrassa

6è aniversari ordenació episcopal Mons. Salvador Cristau. Moltes felicitats! Preguem perquè sigui un bisbe savi i sant.

Sergi Mulero @sergimulero

Periodista a Londres

«See EU later!», la felicitat del @TheSun en un joc de paraules #Euref #Brexit

Vicent Partal @vpartal

Director de Vilaweb

Avui una vintena de tuitaires cedim el nostre compte a persones sense sostre perquè opinin sobre les eleccions. Seguiu #votinvisible

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

La teresiana Victòria Molins elogiava, el dijous 23 de juny en la primera hora de la *Fórmula Estel*, «la gran manifestació solidària ce-

lebrada el diumenge anterior a Barcelona i en 50 ciutats de l'Estat, a favor de l'acollida als refugiats amb el lema *Obrim fronteres! Volem acollir*». La religiosa, dedicada a l'àmbit de l'exclusió social, destacava que «la gent està molt motivada» i que «és bo manifestar que estem en desacord amb la Unió Europea».

Una altra veu que ha sonat aquesta setmana ha estat la de Jorge Fernández Díaz. Va ser el dimarts 21 tot just unes hores abans que es conegués l'enregistrament de les seves converses amb el director de l'Oficina Antifrau, Daniel de Alfonso. El ministre en funcions i candidat del PP per Barcelona deia, en una entrevista a la *Fórmula Estel*, que la seva formació vol «mantenir el Concordat d'Espanya amb la Santa Seu i enfortir la presència pública dels catòlics i altres creients en un Estat aconfessional, que no vol dir laïcisme exclouent, i on es treballi amb les religions com a fet positiu». També admetia que li hauria agradat que el govern espanyol «hagués complert la promesa d'una reforma restrictiva de la llei de l'avortament».

Editorial

Colòmbia: història en clau de pau

L'Església catòlica a Colòmbia ha tingut un paper fonamental en el procés de pau amb les FARC, ha esdevingut la portaveu que reclama justícia, franquesa en el diàleg i serenor en el debat polític. I ajuda en un procés encara més llarg i profund: el de guarir les víctimes. A Colòmbia, seguint l'encertada imatge del papa Francesc, l'Església ha d'esdevenir un «hospital de campanya» on els ferits moralment i físicament es puguin rehabilitar.

La presència eclesial se suma a d'altres iniciatives de la societat civil. Diana Uribe (Bogotà, 1959) és una periodista i analista colombiana especialitzada en programes de divulgació històrica. En una sèrie de vídeos recents (dejemonosdematar.com), molt didàctics, explica l'esperit i els punts de l'acord a què s'ha arribat en el procés de pau a Colòmbia, un poble que en el decurs de la història s'ha llegit ell mateix en clau de violència. «És tota la humanitat la que fa un pas cap endavant. Sempre aprenem dels processos de pau: si s'assolí la pau a Irlanda, a

Sud-àfrica i a Rwanda, també és possible abastar-la a Colòmbia.» I resumeix què significa donar suport al procés de pau:

Renunciar a la revenja perquè és un camí en el qual tothom surt perdent. Això va més enllà de renunciar a les armes: vol dir renunciar als odis, la intolerància i l'estigmatització que alimenten i s'alimenten del conflicte armat. Qui perdona no ho fa sols per conviure amb l'altre ho fa també per conviure amb ell mateix. El perdó allibera els fills de carregar amb l'herència de la revenja. Els colombians hem de perdonar-nos. [El perdó és profundament alliberador. Quan Jesús explica el parenostre se centra en el perdó (Mt 6,14-15).]

És molt important que el procés de pau no es polititzi. Els que donen suport al procés saben que el més important és deixar de matar-se. Més enllà, hi ha tot tipus de corrents ideològics, de positures econòmiques, d'interpretacions sobre el passat. Però la pau és a un nivell més profund. Donar-hi

suport no és un assumpte de polítics ni de partits. Les coses es poden discutir. El fi i els mitjans no van separats. La vida de les persones no s'ha de comprometre per les idees que tenen.

Cal conèixer els punts de la negociació. La gent no està en contra del procés de pau, sinó en contra dels rumors sobre el procés. El canvi sempre genera pors. En aquest moment crucial correm el risc que aquestes pors s'apoderin de la decisió que tenim al davant. D'aquí, la importància d'iniciatives pedagògiques com aquesta sèrie. Afegim que aquesta sensibilització és fonamental perquè ara cal el referèndum del poble que ratifiqui els acords signats. I el procés de reconciliació pot ser llarg.

Uribe es pregunta: «Podem alliberar les persones que no han nascut d'una violència que no els correspon i podem ensenyar al món i a nosaltres mateixos que els colombians som capaços de coses grans. Tots els presents en sortirem sabent que tenim una història per explicar a les generacions del futur. Quina serà aquesta història? Que hem perdut una oportunitat? Que hem compromès la vida d'una generació? O que fou aquest el moment que Colòmbia va decidir canviar el seu destí?»

La redacció us proposa

Concedit el títol de basílica a un temple emblemàtic

Es tracta del santuari del Sant Crist a Balaguer (bisbat d'Urgell)

P 8

Com conrear un hort casolà

Fra Valentí Serra de Manresa ens ofereix una sèrie de recomanacions

P 11

Lliurat el Premi Blanquerna Educació a Octavi Fullat

Va parlar de l'alliberament de la persona a través de l'educació

P 19

Sis-cents anys d'un monestir reial

Reportatge sobre Sant Jeroni de la Murtra a la secció «Rutes d'estiu»

P IV-V

Un nou llindar

Elogi a la fidelitat

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Són moltes les parelles que ens demanen renovar el seu compromís matrimonial quan celebren els cinquanta o els vint-i-cinc anys de casats. Fins i tot hi ha qui diu que ho haurien de celebrar cada any o potser cada dia. És l'elogi a la fidelitat, a l'amor que creix, que va madurant en la mesura en què es viu amb alegria aquella donació mútua que aporta la felicitat d'estimar-se i conviure. És el comentari freqüent que em fan moltes parelles gojoses i orgulloses del seu matrimoni, tot i que són conscients de les dificultats que passen i els contratemps personals i familiars que, a causa de moltes circumstàncies, han de superar. Cal elogiar també aquest esforç de superació que, ben cert, veiem que hi és. Alguns han entès més que altres, tant si es tracta del matrimoni religiós com civil, que el seu compromís va més enllà de l'individu i de la parella. Saben que es deuen a la comunitat cristiana i a la societat que els ha acollit i on s'han integrat per lliure voluntat pròpia. Es tracta d'un compromís social que fa de la llar una casa oberta, projectada a ser una cèl·lula viva de l'Església i de la societat. Aquest projecte cristià i ciutadà afavoreix la fidelitat, ja que és la verificació de l'amor. Per això, és tan important i tan necessari començar de nou cada dia, mirar-se amb tendresa als ulls i dir-se: «Tornem a començar!»

En aquest exercici quasi quotidià, vull recordar aquelles tres paraules que el papa Francesc diu convidant a les parelles a fer-ne un ús freqüent: «Si us plau», «gràcies», «perdó». Són paraules que tenen a veure amb la fidelitat perquè inclouen comprensió, confiança, paciència, admiració, agraïment, reconeixement dels propis errors, penediment, voluntat de no rendir-se ni trencar quan es presenta algun contratemps, però sobretot perquè són expressió de l'amor. Elogiar i promoure la fidelitat significa proposar a la societat aquells valors que podem i hem d'aportar i que són una riquesa humana, espiritual i social per a tots.

Un viatge paradigmàtic de l'estil Fran

L'ecumenisme i la pacificació del Caucas marquen la visita de tres dies a Armènia

Joan Piñol
Redacció

El papa Francesc ha viatjat a un petit estat de tres milions d'habitants a la perifèria del món conegut, lluny de càmeres i centres culturals. Un país en què amb prou feines un 1% de la població és catòlica i gairebé mai la diplomàcia mundial s'hi fixa. I tot i així, aquesta visita intensa de tres dies (24-26 de juny) exemplifica perfectament l'estil de viatge fora del Vaticà que li agrada al Pontífex argentí. Una visita marcada pel diàleg ecumènic amb l'Església ortodoxa armènia, per l'esforç per pacificar la regió i la condemna al genocidi armeni. Ecumenisme, pau i una mesurada dosi de desafiament a les grans potències amb un tema sensible com el genocidi dels turcs als armenis.

Una ortodòxia independent de Moscou

L'Església ortodoxa armènia és una de les sis confessions de cristians orientals que no van acceptar el Concili de Calcedònia de l'any 451 i van quedar allunyades de la resta de denominacions ortodoxes. En l'actualitat, aquelles sis confessions discolles són minoritàries numèricament en comparació amb l'Església ortodoxa russa, la grega o la sèrbia. Els armenis, juntament amb els coptes egipcis i els ortodoxos etiòps, són les confessions més nombroses. El *catholicós* Karekin II, primat de l'Església apostòlica armènia, té jurisdicció sobre nou milions de fidels repartits pel món.

Els ortodoxos armenis sempre han mantingut bones relacions amb els catòlics i, en bona part gràcies a l'influx de sant Joan Pau II, en l'actualitat hi ha una relació molt positiva. El papa Francesc, durant tota la visita, s'ha fet acompanyar per Karekin II. Han menjat junts, se'ls ha vist xerrar en moltes

El Papa acompanya el patriarca Karekin II en la processó d'entrada per celebrar la Divina Litúrgia ortodoxa.

ocasions, han firmat una declaració conjunta i han assistit recíprocament a la litúrgia respectiva. Així, el patriarca armeni va estar a la missa celebrada a la catedral catòlica de Gyumri i el papa Francesc va assistir a la Divina Litúrgia celebrada per Karekin II a Echmiadzin, considerada com la capital religiosa d'Armènia i una mena de Vaticà per a aquesta confessió. En un gest molt inusual, el patriarca armeni va convidar el Papa a dirigir-se als fidels armenis al final d'aquesta la celebració eucarística ortodoxa del diumenge 26 de juny.

Com han assenyalat diversos analistes vaticans, l'Església catòlica es cuida molt de mantenir bones relacions amb les petites confessions ortodoxes. No en va, en tot el viatge a Armènia, el *catholicós* ha rebut un tractament de gran líder religiós i d'igual a igual amb Francesc. «Per al Vaticà les estadísti-

KAREKIN II
«L'església de Gyumri es va convertir en un exemple tangible d'ecumenisme, molt abans que es definís aquest terme»

ques no són importants, encara que el Papa té jurisdicció sobre 1,2 bilions de cristians i Karekin II sobre 9 milions», assenyalava John Allen de *Cruxnow*. De fet, la petita Església armènia és gairebé com una confessió estatal i sempre ha estat molt lligada a la supervivència del poble armeni i, ara, del seu Estat. No és estrany que en una enquesta del 2014 un 70% dels armenis deia confiar en l'Església armènia.

Catedral ecumènica

Una de les històries d'ecumenisme més reals i palpables que ha pogut conèixer el Papa és la de la catedral de Gyumri, dedicada a la Mare de Déu i coneguda com a Yot Verk. Durant el domini de la Rússia soviètica sobre Armènia, el culte va quedar prohibit excepte en alguns temples que el règim

Kha'ra'rutiun amenetzun («La pau sigui amb vosaltres»)

Bàrbara Virgil
Rutes Bíbliques i Expedicions Culturals. Ruth Travel

La ciutat de Gyumri a Armènia és un dels llocs que ha visitat el papa Francesc. Recordo el primer cop que vaig sentir a parlar del lloc, quan el bisbe de l'Església apostòlica armènia Mikael Ajapahyan, en una visita a Barcelona, em va dir que en el proper viatge haviem d'anar a Gyumri. Així ho vam fer. És una ciutat que ha patit molt, especialment la destrucció pel terratrèmol del 1988 que encara es pot percebre avui en algun dels seus carrers. Aquí

el Sant Pare, al final de la celebració després de l'agraïment al patriarca Karekin II i a l'arquebisbe Minassian, al patriarca Ghabroyan i als bisbes presents, ha volgut saludar els qui s'ocupen dels més necessitats a la regió, entre d'altres les Germanes Armènies de la Immaculada Concepció i les Missioneres de la Caritat de la Mare Teresa de Calcuta. Gyumri és la ciutat on la comunitat catòlica és significativa. A Armènia hi ha uns 280.000 catòlics.

La nostra estimada guia a Armènia, la Zara, aquests dies també ha estat ocupada i és que ha pogut acompanyar un grup d'argentins descendents de víctimes del genocidi armeni, que van ser acollits al

Vaticà ara fa cent anys, a la residència pontifícia de Castel Gandolfo per voluntat del papa Benet XV, i que han viatjat per ser a Armènia durant el viatge del papa Francesc. Em diu la Zara que ha estat una trobada molt emocionant. Hi havia un entusiasme generalitzat entre aquests paisans argentins del Papa que han vingut des de tan lluny per agrair i donar testimoni del seu passat. La Zara ha pogut entregar-li en mà al papa Francesc una carta personal en la qual li demana la seva intercessió, especialment per la pau a la zona i pel reconeixement del fràgil estat de Nagorno-Karabakh, una de les ferides obertes i oblidades que encara fa patir el poble armeni d'una

forma cruenta.

Quan el retrobament «no és un intercanvi d'idees sinó un intercanvi de dons» es pot parlar del desig d'un camí en unió, ens retrobem amb un poble en el qual la fe cristiana, fins i tot en els moments més tràgics de la seva història, ha estat l'estímul que l'ha diferenciat. La visita del Sant Pare ha suposat un alè de reconeixement, esperança i il·lusió pels tres milions d'armenis que viuen a l'Armènia actual, i pels vuit milions que viuen disseminats arreu del món, els armenis de la diàspora. I en les seves paraules trobem la màxima expressió d'aquest sentiment envers el poble armeni, que també el fem nostre.

ateu de Moscou solia escollir amb criteris capritxosos. A tot el nord d'Armènia només la catedral catòlica de Gyumri podia acollir celebracions religioses. El temple va aplegar durant tota l'era soviètica celebracions dels ortodoxos russos, dels armenis i dels catòlics. Després de dècades d'excomunicacions mútues, rivalitats i persecucions, en una petita església enmig del Caucas es vivia la fraternitat entre cristians ortodoxos i catòlics. Com va explicar Karekin II, «l'església de Gyumri es va convertir en un exemple tangible d'ecumenisme, molt abans que la definició d'aquest terme s'establís».

En l'actualitat, la petita comunitat catòlica —uns 15 mil fidels— continua celebrant l'eucaristia a la catedral de Yot Verk però la bona relació amb els ortodoxos ha augmentat. És el que el Papa sovint es refereix com a «l'ecumenisme de la sang». La persecució uneix els cristians i els fa donar un fructífer testimoni comú de fe. Ja sigui en els camps de concentració nazis, a la Rússia soviètica o sota el jou de l'Estat Islàmic, els cristians són perseguits per la seva fe independentment de la confessió. En paraules de Francesc: «En el trajecte ecumènic ens precedeixen i acompanyen molts testimonis, de manera particular tants màrtirs que han segellat amb la sang la fe comuna en Crist.»

Un altre testimoni viu d'ecumenisme que ha rebut la visita del Papa és l'hospital «Redemptoris Mater», conegut popularment com l'hospital del Papa, perquè va ser una iniciativa personal de Joan Pau II després del terratrèmol que el 1988 va deixar 25 mil morts a Gyumri. Amb cent llits, l'hospital serveix 30 mil habitants. «Va néixer del cor de sant Joan Pau II i continua sent una presència viva per a aquells que pateixen», va dir Francesc.

Pacificar la regió

Al Caucas, amb una situació similar a la dels Balcans, hi conviuen musulmans, ortodoxos russos, georgians i armenis juntament amb petites comunitats catòliques i jueves. Des de fa segles és un polvorí de conflictes. Els interessos de Turquia i de Rússia tenallen els petits estats que malden per assegurar la seva independència i gestionar els conflictes armats que tenen entre ells en la que és una de les regions més militaritzades del món. Els conflictes de Txetxènia, Ossètia, Abkhàzia i Nagorno-Karabakh mantenen en alerta el Caucas. El Papa pretenia fer una visita als tres estats de Geòrgia, Azerbaidjan i Armènia al setembre però les tensions entre aquests dos últims estats han forçat a avançar separatament el viatge a Armènia. Això sí, el Papa ha remarcat en públic l'anhel per la pau i en privat ha intensificat els contactes diplomàtics. «Cal fomentar la cohesió de tots els armenis, i el creixent esforç per trobar camins que ajudin a superar les tensions amb els països veïns.»

Tot i que no es tracta d'un conflicte essencialment religiós el diàleg ecumènic pot ajudar a millorar la situació de la regió. Per això, en l'emotiu discurs

El Papa i el patriarca armeni van regar una petita arca amb un arbre dins recordant l'Arca de Noè que segons la tradició va arribar a Armènia.

que el Papa va adreçar als armenis al final de la Divina Litúrgia, va ressaltar l'ecumenisme com a llavor de pau. «Acollim la crida dels sants, escoltem la veu dels humils i els pobres, de tantes víctimes de l'odi que van patir i van sacrificar les seves vides a causa de la seva fe; tinguem l'oïda oberta a les joves generacions, que anhelan un futur lliure de les divisions del passat.» Encara va afegir: «Ens hem trobat, ens hem abraçat, hem pregat junts i hem compartit les esperances i preocupacions de l'Església de Crist, que sentim bategar a l'uníson i que creiem i sentim com *una*.»

El cim d'Ararat és un símbol de la situació d'Armènia. Amb 5.137 metres és una muntanya imponent que es pot veure des de qualsevol punt d'aquest país caucàsic. Ararat és el símbol nacional

FRANCESC
«Ens hem trobat, hem pregat junts i hem compartit les esperances i preocupacions de l'Església de Crist, que sentim bategar a l'uníson»

armeni i apareix a l'escut del país. És una mena de Montserrat per als armenis. Tot i així, aquesta massa imponent de terra no pertany a Armènia sinó que es troba en territori turc. Per als armenis és una humiliació constant. Segons la tradició secular, el mont Ararat és allà on va reposar l'arca de Noè després del diluvi. És per això que els armenis van regalar al papa Francesc una estàtua de l'arca amb un arbre dins que el Pontífex i el patriarca armeni van regar amb aigua plegats. En un gest simbòlic, el papa Francesc i el patriarca Karekin II van deixar anar uns coloms simbolitzant la pau en direcció al mont Ararat perfectament visible des del memorial del genocidi. Entre ells i la muntanya, una barrera metàl·lica construïda pels turcs impedeix els armenis visitar Ararat.

El primer país cristià

J.P. Redacció

Tres dies a Armènia sota un títol que exhibeix amb orgull aquest petit estat: «Viatge al primer país cristià.» Aquest lema, imprès en un bonic escut que brandaven els armenis que rebien el Papa, simbolitza la llarga memòria de la primera nació que va adoptar el cristianisme l'any 301. Aquesta decisió ha estat causa d'orgull però també de patiment per les persecucions ètnico-religioses a les quals el poble armeni ha estat sotmès, especialment des que va caure sota el domini turc al segle XIV. El regne armeni que abraçava des dels cims del Caucas fins a la riba del Mediterrani a la Cilícia va quedar des de llavors reduït a un poble ocupat.

L'any 1915 el llavors Imperi Otomà va engegar una operació d'assassinat massiu dels armenis. És el que es coneix com el genocidi armeni o *Metz Yeghern*, el gran mal en armeni. Més d'un milió i mig d'armenis van morir a mans dels turcs. Aquests rebutgen la denominació de genocidi i argumenten que no va ser una aniquilació sistemàtica i que també van morir turcs.

Després de caure sota l'òrbita soviètica, l'any 1991

Armènia va aconseguir la independència. D'aquell regne ufanós de mar a muntanya, l'Armènia actual ha quedat reduïda a un petit estat de la mida de Catalunya encaixonat a la regió muntanyosa del Caucas, en què la majoria del territori es troba per sobre dels 1.800 metres d'altura. Els tres milions d'habitants es concentren majoritàriament a la capital, Erevan. A causa de la persecució turca i l'emigració, la majoria d'armenis viuen fora del país. Es calcula que hi ha 8 milions d'armenis fora de les seves fronteres, amb importants comunitats a Argentina i França.

El jove estat independent ha hagut de fer front al conflicte militar de Nagorno-Karabakh, un enclavament de població armènia enmig de l'Azerbaidjan que es va declarar independent el 1994. Els àzeris, ajudats pels turcs, mantenen un conflicte obert amb Armènia, que protegeix el petit estat de Nagorno-Karabakh. De fet, l'escalada de tirotejos a la frontera va forçar la diplomàcia vaticana a canviar de plans. Van transformar el que en un inici era un viatge als tres estats caucàsics al setembre en un viatge exprés a Armènia separat de la visita a Geòrgia i l'Azerbaidjan.

Tribut als màrtirs armenis

El Papa sorprèn i s'aparta del discurs previst per tornar a parlar de «genocidi armeni»

El Papa va visitar el centre memorial del genocidi armeni, el Complex Tzitzernakaberd.

Joan Piñol
Redacció

Un dels llocs obligats de visita a Armènia és el memorial del genocidi que es troba a la capital, Erevan. El papa Francesc hi va anar acompanyat del *catholicós* Karekin II juntament amb les autoritats religioses i polítiques del país caucàsic. La visita va ser el moment més solemne i emotiu dels tres dies que ha passat el Papa al país. Acompanyats de música tradicional, un silenci sepulcral i corones de flors, la comitiva va resar un Pàrenostre en armeni i el Pontífex va dipositar unes flors al memorial.

«Aquí prego, amb dolor al cor —va escriure el Papa al llibre dels hostes il·lustres— perquè mai més no hi hagi tragèdies com aquesta, perquè la humanitat no ho obliidi i sàpiga vèncer amb el bé el mal. Que Déu concedeixi a l'estimat poble armeni i a tot el món pau i consol. Que Déu custodii la memòria del poble armeni. La memòria no s'aigualeix ni s'oblida; la memòria és font de pau i de futur.»

El Papa, flanquejat pel president armeni i el *catholicós*, va recórrer en silenci el llarg passeig de lloses de pedra fins a un estany amb una flama en record dels morts on va dipositar una corona de flors grogues i blanques, els colors del Vaticà. Allà, els dos líders religiosos van unir simbòlicament uns llaços en què es podia llegir en armeni «en honor als màrtirs». L'Església ortodoxa va canonitzar els màrtirs del genocidi que reben tractament de sants i tenen altars i memorials en totes les poblacions.

Després de visitar el recinte, Fran-

«Aquí prego perquè mai més no hi hagi tragèdies com aquesta i perquè Déu concedeixi a l'estimat poble armeni pau i consol»

cesc va mantenir una trobada amb un grup de deu descendents dels refugiats armenis que van ser acollits pel papa Benet XV l'any 1915. En total, van ser 400 armenis que fugien del genocidi turc els que van ser acollits a Castel Gandolfo (la residència estival dels pontífexs) per iniciativa del papa Benet XV, conegut com l'apòstol per la pau gràcies a les incessants gestions que va fer per posar fi a la Primera Guerra Mundial. Honorant el seu predecessor i ressaltant la importància d'acollir els refugiats que fugen de conflictes i persecucions, el papa Francesc va conversar una bona estona amb descendents d'aquells primers armenis.

Església en sortida

Memòria, reconciliació i pau

Un dels aspectes més controvertits de la visita del papa Francesc a Armènia és la condemna del genocidi armeni durant la primera Guerra Mundial que va posar fi a la vida de prop d'un milió i mig de cristians. Controvertit, perquè Turquia nega que fos un genocidi.

Amb aquest gest, el Pontífex fa una pastoral a gran escala dient-nos que per perdonar abans hem de saber el motiu. Recordar és necessari per tal d'enfrontar el mal que s'ha fet i és necessari com a pas previ a la reconciliació.

La problemàtica rau en la instrumentalització política i/o ideològica de la memòria col·lectiva, la qual provoca una flagrant lluita de memòries per l'hegemonia del relat en l'espai públic, fet que impossibilita el necessari distanciament crític per abordar el passat.

La tradició i els textos sagrats són dos fonaments de

la identitat cristiana. Aquests dos mil anys d'història han configurat el que és avui el cristianisme. Ho han configurat els textos bíblics però també la tradició. I avui dia, a diferència d'aquell home massa desmemoriat, «sense entranyes de passat» que deia Ortega i Gasset, l'home actual està àvid de memòria.

La tradició i la memòria haurien de servir-nos d'inspiració i millora i no pas d'un llast que ens dificulta caminar endavant. La memòria alligona i ens arrela en la història humana. I els genocidis —com el mal— no són exclusius de pobles o religions sinó de la condició humana en general. Recordar el que hem fet malament o el mal que ens han fet és terapèutic i necessari tant socialment per a la reconciliació, com individualment per a la pau interior.

Dures crítiques de Turquia al Papa

El govern islamista turc ha reaccionat de manera contundent a la referència que va fer el Papa al genocidi armeni. «Per desgràcia, es pot veure en les accions del Papa la petjada de la mentalitat de les croades», va lamentar el viceprimer ministre turc, que va afegir que la declaració de Francesc era «molt desafortunada». Tot i així, la reacció turca ha estat molt més mesurada —han tardat més d'un dia a respondre les paraules del Papa— comparada amb la violenta resposta diplomàtica del 2015. El 12 d'abril de l'any passat, durant l'Àngelus, el papa Francesc va saludar els fidels armenis tot recordant el centenari «del primer genocidi del segle XX». L'endemà mateix Turquia retirava el seu ambaixador del Vaticà i qualificava de «calúnia» la definició com a genocidi. De fet, fins al 19 de març d'aquest 2016 no s'han reprès les relacions diplomàtiques amb Turquia.

Tot feia pensar que després del terratrèmol diplomàtic de l'any passat, el Papa evitaria parlar de genocidi durant el viatge a Armènia. De fet, al primer discurs oficial en terra armènia no hi era escrita aquesta paraula però, sorpresivament, Francesc va fer una pausa i aixecant la vista del paper la va incloure: «Aquella tragèdia, aquell *genocidi*, va inaugurar la trista llista de les terribles catàstrofes del segle passat.» Per ara, la reacció turca ha estat més mesurada però no es decarten noves tensions diplomàtiques. En la roda de premsa del vol de tornada cap a Roma, el Pontífex es va justificar perquè a Argentina està acceptat parlar del genocidi armeni i també va recordar que el papa Joan Pau II ja va parlar de genocidi armeni l'any 2000.

Jordi
Sánchez
Torrents

Barcelona

Veure el rostre de Jesús en el rostre dels germans que pateixen

Vetlla de pregària en memòria de les víctimes dels viatges cap a Europa

Miquel Àngel Codina

Barcelona

Fotos: Agustí Codinach

Una gran emoció i recolliment és el que van viure els nombrosos assistents que van participar en la vetlla de pregària en memòria de les víctimes dels viatges cap a Europa, que va tenir lloc a la basílica dels Sants Màrtirs Just i Pastor de Barcelona el dimecres 22 de juny a les vuit del vespre. Sota el títol «Morir d'esperança», aquesta trobada s'emmarcava dins dels actes commemoratius del Dia Mundial de Refugiat, que s'havia celebrat dos dies abans.

El bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Mons. Agustí Cortés, va presidir aquesta vetlla de pregària organitzada per la Comunitat de Sant'Egidio, amb el suport de la Fundació Bayt-al-Thaqafa, Càritas diocesana de Barcelona, Justícia i Pau, l'Associació Cristiano Pakistanesa, Convivim, Fedelatina, la Fundació Migra Studium i l'Associació Kalipi.

Corredors humanitaris

Enguany la trobada era una ocasió adient per dir «no» als murs i «sí» als corredors humanitaris, una iniciativa duta a terme a Itàlia per la Comunitat de Sant'Egidio, juntament amb les Esglésies evangèliques i la Mesa Valdesa, que ha comptat amb el suport del Govern italià. De moment, ja han arribat a Itàlia des del Líban, en condicions totalment segures, 280 refugiats, la majoria sirians. S'està estudiant la possibilitat d'implantar aquests corredors humanitaris a Espanya.

El bisbe Agustí Cortés va fer la seva entrada a la basílica mentre el cor de la basílica entonava el cant *La pregària del Regne*. «Germans i germanes, acollim entre nosaltres la creu

que guia la nostra pregària. Mirant aquesta creu trobarem de nou els ulls i les mans esteses de les dones, dels homes, dels infants, que han perdut la vida intentant arribar a Europa i a altres continents del món. Que la seva memòria il·luminada per l'Evangeli estigui viva entre nosaltres i, tot sacsejant les consciències, empenyi tothom a l'amor, a la compassió, a l'acollida», va assenyalar el prelat.

Tot seguit, la interpretació del *Cant de les Benaurances* va acollir la solemne entrada de la creu, acompanyada per dues fotografies que mostraven algunes víctimes d'aquests viatges cap a l'esperança d'una nova vida truncats

per la mort i el dolor. La lectura de l'Evangeli era la més adequada per a la jornada: «Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despul·lat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm» (Mt 25,35-36).

Tragèdies humanes

«Per què preguem avui aquí?», es va preguntar Mons. Cortés a l'homilia. «Ens hem deixat commoure internament —va dir el bisbe— per aquestes tragèdies humanes a través d'imatges, estadístiques, notícies als

mitjans de comunicació... Són unes realitats que colpeixen el nostre cor i que esdevenen un atemptat contra la dignitat de la persona. Ens emociona molt adonar-nos que aquesta realitat és tan a prop nostre. Persones que són forçades a deixar la seva terra per anar a la recerca d'una vida més humana, més digna.»

El bisbe Agustí Cortés es va referir a sant Agustí, quan deia que «tot i que tenim Crist assegut al cel, és un pidolaire a la terra». I va afegir: «Déu ha volgut fer-se present en el pobre perquè l'estima. La seva capacitat d'estimar —el sentiment més profund del cor— a les seves criatures és immensa. Sant Agustí arriba a expressar que Déu vol ser "el fiador" del pobre. Quan ajudem un pobre, un refugiat o un immigrant amb la nostra almoïna (diners, temps, afecte...), guanyem un tresor: el regne de Déu.»

El prelat també va parlar dels corredors humanitaris, «uns corredors per on ha de caminar el mateix Déu pobre». Així mateix, va observar que «veiem el rostre de Jesús en el rostre dels germans que pateixen».

Acabada l'homilia, Xavier Vidal, responsable d'Immigració de la Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona, va llegir els noms i les històries dels qui han mort en els darrers mesos en intentar arribar al nostre continent, mentre s'encenien espelmes en memòria seva. Després, va ser el torn de les intencions de pregària, que es van fer en diversos idiomes. Una invocació perquè neixi una cultura d'acollida i s'acabin les tragèdies al Mediterrani. Amb el cant del Parnostre i la benedicció del bisbe es va cloure la vetlla, que va durar una hora aproximadament.

Poesia dedicada al nen sirian Aylan Kurdi, de 3 anys, ofegat en una platja de Turquia. Viatjava en una llanxa amb la seva família des de la costa turca cap a les illes gregues. La seva fotografia va ser una de les que encapçalava la vetlla de pregària a la basílica dels Sants Just i Pastor.

Bressol de mar

Era la platja coronada de núvols llargs i color fosc i un mar de tacte de pell aspra. Dins les entranyes d'una onada, un nen fugit de guerra i fam, cercant belles clarors de lluna, empresonades dins d'un temps d'injustícies i de llàgrimes. Amb un coixí de blanca escuma, damunt d'un llit de sorra i sal, reposa un cos de criatura tendra, fruit sense llibertat.

Carme Catà

Urgell

Títol de basílica menor per al santuari del Sant Crist de Balaguer

La celebració de concessió serà el 9 de novembre coincidint amb les Festes del Sant Crist

M. C. Orduña
Balaguer

El Sant Pare Francesc, a través d'un rescripte de la Congregació per al Culte Diví, ha concedit a l'església del santuari del Sant Crist de Balaguer el títol i la dignitat de basílica menor.

El bisbat d'Urgell va anunciar la bona notícia, que incrementa a cinc el nombre de basíliques que hi ha a la diòcesi, el dimecres 22 de juny. La celebració solemne de la concessió d'aquest títol de basílica que honora la diòcesi, i un santuari tan important com el Sant Crist de Balaguer, es farà coincidint amb les Festes del Sant Crist, el proper 9 de novembre, i serà presidida per l'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives.

El títol de basílica menor és una distinció concedida pel Papa a aquelles esglésies més importants que, en atenció a la seva història i cultura, vida litúrgica i pastoral, són particularment significatives. En aquest cas, la història del Sant Crist de Balaguer és molt remarcable, com també la vida litúrgica i pastoral. La devoció al Sant Crist és molt forta a Balaguer i les contrades de l'entorn; hi ha una comunitat de religioses de l'orde de Santa Clara, dedicada a la vida contemplativa, des del 1351; i al llarg de l'any es fan moltes activitats pastorals vinculades a la parròquia, com també a la diòcesi, ja sigui en l'àmbit de la formació, en recessos de pregària i d'altres. La concessió del títol de basílica menor enfortirà la vinculació amb l'Església de Roma i amb el Sant Pare, i alhora promou la seva exemplaritat com a centre d'especial acció litúrgica i pastoral al país i a la diòcesi.

Santuari del Sant Crist de Balaguer.

L'arquebisbe Vives comunicant la concessió del títol.

Alegria a la diòcesi i a Balaguer

El rescripte de la Congregació per al Culte Diví, signat pel cardenal Robert Sarah, respon a la petició efectuada per l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives, fa uns mesos, i porta data del 9 de maig del 2016. Quan va ser rebut aquest mes de juny al bisbat va provocar una gran alegria: Mons. Vives també ho ha anunciat personalment als sacerdots i el rector custodi del santuari, Mn. Pau Vidal, ha posat en marxa els preparatius de la festa.

Les Festes del Sant Crist seran enguany molt especials: no només es faran les tradicionals ofrenes florals de diverses associacions i grups al Sant Crist, es preveu que la missa central de la festa serà la missa d'acció de gràcies per l'atorgament del títol de basílica, i es presentaran al públic els símbols basilicals: el conopeu i el tintinacle, creats especialment per a la basílica del Sant Crist de Balaguer. S'ha començat a crear l'escut basilical, que ha de contenir els signes identificadors del temple i la parròquia, i també s'ha començat el procés de disseny del tintinacle.

Cinc basíliques a la diòcesi

El santuari del Sant Crist de Balaguer se suma a les quatre basíliques menors amb què compta la diòcesi d'Urgell: la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell, a la qual l'any 1905 li fou concedida aquesta distinció; la basílica de la Mare de Déu de Valldeflors de Tremp, que té el títol de basílica des del 1923; el santuari de la Mare de Déu de Meritxell, que va rebre el títol el 13 de maig del 2014; i el santuari de la Mare de Déu de Núria, el 23 de setembre del 2014.

Tradició i qualitat al
servei de l'hostaleria
des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

EL MUNDO DE LAS HERENCIAS

"En el Bufete Rojas trabajamos para que cuando llegue el día en que ya no estés, tu familia pueda permanecer unida y que todo lo que te ha costado tanto acumular en vida, no sea motivo para dividirla cuando faltes."

Un buen testamento, bien explicado, con mucho amor y cariño puede ayudar a que este trámite tan doloroso pueda ser un poquito más fácil."

Bufete Rojas

ABOGADAS ESPECIALISTAS EN HERENCIAS

TÉLFONO 93 246 60 96 / 93 265 89 22 CONTACTO mariaelbarojas@bufeterojas.es WWW.BUFETEROJAS.ES

Girona

Baixen un 68% els robatoris als centres de culte

El pla coordinat ha implicat els rectors i les forces de seguretat

Víctor Gay
Girona

L'onada de robatoris en esglésies, ermites i centres de culte d'arreu de la diòcesi va assolir el primer decenni d'aquest segle xifres alarmants, no sols pel nombre, també pel que significava en inseguretat i pèrdua de patrimoni artístic que l'Església que és a Girona ha rebut d'ençà de segles de mans dels fidels i les institucions.

L'any 2010 es denunciaren 38 incidències. En aquest punt s'engegà el pla entre el bisbat i els Mossos d'Esquadra. El següent ja van baixar a 33. El 2012 nova baixada a 26. El següent en serien 17, només 9 el 2014 i 12 el 2015. En el primer semestre de l'actual s'han registrat 5 denúncies, una menys que el mateix període de l'anterior. Tot plegat una baixada percentual del 68%.

El Pla inclou el compromís de totes dues parts. El bisbat ha millorat els sistemes de protecció del patrimoni instal·lant alarmes, reforçant les tanca-dures i substituint les peces més valuoses per còpies. Diverses obres d'art s'han traslladat al Museu Diocesà (integrat al Museu d'Art de Girona), si bé puntualment, en dates de celebracions, retornen als llocs on són venerades tradicionalment.

Per part dels Mossos, s'han fet més de vuitanta contactes amb els rectors i responsables dels llocs de culte per oferir consells de seguretat i també s'han intensificat els controls i vigilàncies dels punts considerats sensibles.

En paral·lel, el bisbat ha fet un cens exhaustiu i detallat dels objectes de valor que es troben a les esglésies i ermites de la diòcesi, per tal que, en cas d'incidència, es puguin facilitar a les forces policials i estaments judicials.

El desenvolupament del pla de seguretat inclou una reunió regular de treball cada dos anys i també quan sigui necessari. La darrera de caràcter regular ha tingut lloc aquestes acaballes de juny, amb la participació del bisbe Francesc Pardo i el vicari general, Mn. Lluís Suñer, per part del bisbat i el cap de la regió policial dels Mossos d'Esquadra a Girona, Josep Millan, i el sergent Andreu Masegosa, de la Unitat Regional de Proximitat i Atenció Ciutadana.

Una diòcesi extensa i molt «poblada» d'edificis religiosos

La problemàtica de vigilància i seguretat del patrimoni religiós catòlic a la diòcesi inclou més de 1.100 esglé-

sies, ermites, capelles i altres centres de culte. Molts d'aquests punts se situen en comarques de gran extensió geogràfica, amb poca població humana, però amb un gran nombre de centres de culte. Pensem en l'Alta Garrotxa, el conjunt del massís de les Gavarres o la part interior de la comarca de la Selva. Es tracta d'espais que han vist reduïda la població rural vers una concentració en zones urbanes. El resultat és l'abandonament humà. Mentre hi havia població era un element de control que ara no hi és.

També la manca de mesures de seguretat, fins i tot en esglésies urbanes, ha facilitat accions de veritable espoli, com la que va patir l'arqueta de Sant Martíria a Banyoles, per obra de l'anomenat «Erik el belga», i que s'ha hagut de recomprar per part del Ministeri de Cultura, malgrat haver estat reconegut el robatori.

Un exemple de l'espoli del patrimoni artístic diocesà: aquesta imatge de la Mare de Déu de les Salines, a l'ermita del mateix nom, a la ratlla fronterera entre l'Alt Empordà i el Vallespir, és una còpia. L'original va ser robada.

Darrera reunió de seguiment del pla establert entre el bisbat de Girona i els Mossos d'Esquadra. Hi van participar el bisbe Francesc i el vicari general per part de l'Església, i per part dels Mossos, el cap de la Regió Policial de Girona i el sergent Andreu Masegosa

Gairebé 800 persones peregrinen a Lourdes

Redacció / Girona

El 51è Pelegrinatge de l'Esperança a Lourdes amb malalts i discapacitats de la diòcesi de Girona se celebra amb el lema «Misericordiosos com el Pare». 210 malalts i discapacitats, 330 infermers, infermeres i *brancardiers*, 160 acompanyants i uns 80

joves, juntament amb onze capellans i el bisbe de Girona, sumen les gairebé 800 persones que conformen l'expedició d'enguany que organitza l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes del bisbat de Girona i que ha omplert una vintena d'autobusos, 8 dels quals adaptats.

En el que portem d'any, l'Hospitalitat de Lourdes del bisbat de Girona

ha organitzat diverses activitats. El 10 d'abril va tenir lloc a Llagostera el V Aplec de l'Hospitalitat. El 8 de maig Girona va acollir la VII jornada de Formació per a infermeres i *brancardiers*, i poc després, el 14 de maig, va participar en la Trobada d'Hospitalitats catalanes a Montserrat. El 12 d'octubre es farà a Olot la 52a trobada d'infermeres i *brancardiers*.

Carta des de... / Togo

Immigració

Joan Soler
i Ribas

Benvolguda i estimada gent de *Catalunya Cristiana*, ja sé que avui us porto un tema recurrent, i a més un tema del qual ja he parlat moltíssimes vegades, però és que és un tema que em toca ben de prop, com a tots vosaltres, segur que sí, però en el sentit invers. Vosaltres a Catalunya, us pregunteu per què tots aquests joves africans arriben a les nostres terres, què busquen, què volen... I jo des d'aquí em pregunto per què tots aquests joves se'n van de la seva terra, què no troben, què no volen...

M'explicaré millor. Ahir a la tarda em va venir un jove a la parròquia. «Què hi ha?», li preguntava, «et veig alterat». «En Jean t'ha vingut a veure?» «No», li dic, «ja fa dies que no el veig». «Se n'ha anat.» «On?» «No ho sabem. Se n'ha anat a l'aventura.» «Ell també?» «Sí.» En Jean era el meu aprenent de pintor. Un noi amb un munt de qualitats. Si hagués estat català, amb les nostres oportunitats...

«Què farem?», em pregunta el noi. I aquest cop em surt un: «Res.» És un res sec. De cansament. D'una situació viscuda per enèsima vegada. Ja no puc fer res més. El jove es posa a plorar. Però el que el fa plorar no és que el

seu amic se'n vagi, sinó la por que no torni. En Jean se n'ha anat. Com també se'n va anar en Moïse, com també se'n va anar l'aprenent de paleta i el meu estimat Yao, la setmana abans del seu bateig i del seu examen per tenir el graduat escolar. Se'n va com se n'ha anat en Bernard. Se'n va com ha fugit en Daniel. Se'n van, senzillament, perquè aquí no tenen cap oportunitat. Són pobres. El veritable

pobre no és el que no té res, sinó el que no té la possibilitat de tenir res. Joves de 16 a 24 anys. Joves amb tota una vida per endavant. Se'n van de nit, perquè tenen por de veure el rostre de la seva mare. Se'n van de nit per no veure la noia que estimen ni els seus amics. Se'n van de nit, perquè també és de nit en el seu cor.

Em truquen per telèfon. El catequista d'una comunitat. Tenim un enterrament. «De qui?» «D'un dels joves que va marxar.» «Teniu el cos al poble?» «No. L'han deixat en el camí. N'han portat alguns cabells.» És tot el que trobaran uns pares que es demanen què han fet malament. I em truquen d'un altre poble. El catequista. «Te'n recordes d'en David?» «Sí. I tant que me'n recordo!» «S'ha mort a Costa d'Ivori.» «De què?» Silenci. La resposta ja la sé. S'ha mort de treballar en condicions precàries. S'ha mort de pobresa, de malaltia, d'enyorança. S'ha mort amb 19 anys perquè no és res més que un pobre africà de la regió de Savanes.

I de sobte em vénen tants records. Els seus somriures, les seves converses, els seus dissenys. Disseny senzill: es volien casar, tenir mainada, una casa amb un camp per conrear el blat de moro i algunes gallines. No desitjaven res més que poder viure. I ara em toca celebrar misses per ells. Jo volia casar-los, jo volia batejar els seus fills, jo volia celebrar la vida amb

«Tinc por d'arribar a Catalunya. Tinc por de veure les imatges del Mediterrani, de les tanques de Ceuta i Melilla...»

ells, i ara em toca plorar la mort amb els seus pares.

Per això tinc por d'arribar a Catalunya. Tinc por de veure les imatges del Mediterrani, de les tanques de Ceuta i Melilla... Tinc por no només per veure els meus germans en Crist morts en algun racó, sinó perquè potser, en algun dels rostres hi reconeixeré un dels meus fills. I això, de ben segur, que m'acabarà de destrossar l'ànima. Tot i que em queda una esperança, perquè potser, qui ho sap, en algun racó mig amagat, trobaré un jove que ven productes a peu de carrer, i per sorpresa meva em cridarà, «Père Soler», i em giraré i el reconeixeré, i l'abraçaré, i cridaré: «Mateu el vedell gras, perquè el meu fill que havia perdut, ara l'he trobat. El meu fill que era mort l'he trobat en vida.»

CONVOCATÒRIA D'AJUTS PER A L'ANY 2016

El Patronat de la Fundació Privada Casa de Misericòrdia de Barcelona ha acordat la convocatòria d'ajuts per a l'exercici del 2016 la qual es regirà per les següents:

BASES

- 1) Els peticionaris hauran de ser persones jurídiques sense finalitat de lucre residencials fonamentalment a Barcelona.
- 2) Els ajuts sol·licitats ho seran per ser destinats a programes o projectes encaminats, fonamentalment, a nens i nenes menors de 16 anys.
- 3) L'objecte dels programes o projectes haurà de ser d'assistència social, en general, o bé educativa, sanitària o de formació professional, en particular.
- 4) Els receptors dels ajuts hauran de presentar una memòria descriptiva i justificativa de l'aplicació de l'ajut en un termini màxim de 3 mesos a comptar des de la seva percepció, llevat que per les característiques del projecte calgui fixar un altre termini.
- 5) Les sol·licituds caldran ser presentades per correu postal o lliurades a les oficines de la Fundació (c/ Elisabets, núm 8-10 - 08001 Barcelona) per tot el dia 17 de juliol del 2016. L'imprès es podrà descarregar des de la web (www.fcmb.org) o serà facilitat a les nostres oficines.
- 6) El Patronat de la Fundació resoldrà i comunicarà a les entitats interessades els ajuts atorgats.

FUNDACIÓ CASA DE MISERICÒRDIA DE BARCELONA

Des del 1584
www.fcmb.org

PER COL-LABORAR AMB JOAN SOLER:

"la Caixa" IBAN ES 78 2100 0283 56 0101101287

Guinea Equatorial

Neix un monestir de la Visitació a Guinea Equatorial

Les filles de sant Francesc de Sales porten el seu carisma des de Burgos i Barcelona

Rosa María Jané Chueca
Redacció

Finalment ha arribat l'autorització del papa Francesc perquè quatre religioses de la Visitació fundin un monestir a Guinea Equatorial, a la diòcesi d'Ebi-beyin. A mitjan juliol arribaran a Nkué quatre germanes: tres africanes (dues de Burundi i una de Guinea Equatorial) i una espanyola, dels monestirs de Burgos i de Barcelona, si bé és el monestir de Burgos el qui fa pròpiament la fundació.

Abans de partir cap a l'Àfrica, parlem amb la religiosa espanyola que participa en aquesta fundació, la germana María Belén. Ens explica que, en un primer moment, la idea era fundar a Kènia: «Hi ha moltes noies d'allí que han fet experiència als nostres monestirs. Algunes han perseverat, d'altres no. Després de molt de temps de reflexió, es va pensar que el millor era fundar allí un monestir. Ja estàvem fent els primers passos, quan va sorgir un canvi de rumb.»

Al monestir de Burgos hi ha una germana de Guinea Equatorial, que va arribar a Espanya fa 18 anys. L'any passat va haver de tornar al seu país per arreglar un tema de passaport. Un cop allí, el bisbe li va comentar que s'havien quedat sense vida contemplativa i que hi havia un monestir buit des de feia quatre anys. I li va proposar que el seu orde fundés a Guinea.

Això no obstant, les germanes tenien en ment la fundació de Kènia i no van pensar-hi més. Van passar tres o quatre mesos, i de sobte la mare federal es va fer un seguit de plantejaments: «A Guinea Equatorial es parla espanyol, el bisbe vol que hi anem, ens ofereix un monestir, tenim una germana guineana ben formada que pot anar-hi... mentre que per fundar a Kènia hi ha més dificultats.» I es va pensar que la Providència estava canviant el rumb de la fundació.

Una delegació de les germanes es va traslladar a Guinea per conèixer el lloc i el convent, i van quedar meravel·lades per l'entusiasme de la població. «Tothom ens demanava que ens hi quedéssim, especialment els sacerdots, que ens deien que necessitaven la vida contemplativa. Semblava que el Senyor ens ho posava tot tan en safata que no podíem dir que no», recorda la germana María Belén. A més, una altra dada providencial important: la germana María Paz, la religiosa guineana, va conèixer la Visitació per un fulletó de la Divina Misericòrdia. I precisament estem en l'Any de la Misericòrdia.

Presència contemplativa

Les visitandines «heretaran» un monestir deshabitat des de fa anys, per la qual cosa necessitarà una «posada a

Una de les germanes de la Visitació a l'orfenat on van residir fa uns mesos per conèixer la zona i el monestir.

SOR MARÍA BELÉN
«Volem ser una presència contemplativa. Volem presentar la clausura no com una renúncia, sinó en positiu»

punt». Una de les primeres coses que cal fer és adaptar-lo a la forma de vida contemplativa, amb la clausura. «Volem ser una presència contemplativa», assegura sor María Belén, «perquè allí hi ha molta i molt bona presència religiosa en sanitat, educació... però no hi ha vida contemplativa». Aquest nou monestir serà l'únic de vida contemplativa a la part continental, perquè ja n'hi ha un a Malabo.

Les germanes hi van amb la idea de tenir vocacions, però tenen molt clar que «abans cal comprendre com viu la gent allí. Segur que el treball serà lent». Per això és tan important que en aquest monestir de Santa Maria hi hagi germanes africanes, especialment una guineana. «Quan vam ser-hi fa uns mesos», ens explica la religiosa, «la gent mirava la germana guineana i se li il·luminava el rostre perquè ja no érem "blanques i grans", sinó que hi havia germanes africanes. Les noies guineanes veuen que en la vida religiosa hi ha joves i africanes, i això pot fer que es plantegin la vida contemplativa

com una cosa que també pot ser per a elles». I afegeix: «És molt important que una germana nadiua els parli del que és estar enamorada de Jesús, de la importància de resar i viure de manera que la nostra vida sigui una oració per als altres.»

Sor María Belén està convençuda que la fecunditat vocacional «depèn de moltes coses, però sobretot de la fidelitat al propi carisma. Si no som consagrades, visitandines, i no ens mostrem com a tals, no farem res». El carisma de sant Francesc de Sales «és molt bonic i actual per a tothom, no únicament per a nosaltres, les seves filles», defensa, «es tracta de ser sant allí on Déu et posa, que no és altra cosa que fer la seva voluntat i fer-la amb alegria. Fer les coses menudes amb amor. Volem presentar la clausura no com una renúncia, sinó en positiu. Com una cosa que m'ajuda a respondre a la crida meravellosa que he rebut de Déu: viure només per Ell, que és Amor, intercedint pels germans. I a això m'ajuda la clausura: que res no m'impedeixi d'estar unida a Ell».

Sor María Belén és l'única religiosa europea en aquesta nova fundació. Considera que «per a les germanes africanes serà més fàcil que per mi, tot i que diuen que Guinea Equatorial és un país molt diferent de la resta de l'Àfrica, evangelitzat per missioners espanyol, molts d'ells catalans». Quan van ser a Nkué mesos enrere, les religioses de la Visitació van viure amb les Missioneres de Maria Immaculada, que atenen un orfenat que està molt a prop del monestir. Es tracta d'una congregació nadiua i la germana Ma-

ría Belén opina que «convivre amb elles em va ajudar força, tot i que per a mi també ha estat un aprenentatge viure a Espanya amb les germanes africanes».

Per a aquesta religiosa visitandina, «la forma de pensar d'un africà és diferent de la d'un europeu. Això és un repte i el que més por em fa: intentar comprendre la seva forma de pensar i de reaccionar davant de situacions. Per això crec que l'ajuda de les germanes africanes serà molt important. Hi vaig amb molta il·lusió i demanant que el Senyor m'il·lumini...».

D'il·lusió i ganes no li'n falten. Especialment quan «tothom ens ha dit que necessiten aquest indret per resar... ho valoren moltíssim i és una responsabilitat per a nosaltres respondre a aquesta expectativa que tenen sacerdots, laics, religioses... la gent del poble sobre nosaltres».

S'acosta el dia de la partida i encara queden preparatius per enllestir. Gràcies a l'ajuda de benefactors, han aconseguit una màquina de cosir i teles (ja que la confecció d'ornaments litúrgics serà un dels seus treballs), un tallagespa, un orgue portàtil, roba per als infants de l'orfenat... Caldren moltes coses, però com diu sor María Belén, «el Senyor proveirà, i és bonic començar en la pobresa, però si algú vol ajudar... benvingut sigui!».

MÉS INFORMACIÓ

Tel. 934 281 620
guinea.visitacion@gmail.com

Punt de vista

Josep Oriol Pujol i Humet
Director general de la Fundació Pere Tarrés

Evangelització com a efecte col·lateral

Les entitats socials d'Església porten a terme una acció social considerable: Càritas, Arrels, Oblates, Salesians, Fundació Pere Tarrés, Sant Joan de Déu, Filles de la Caritat... Així ho ha constatat l'estudi «Les entitats d'acció social d'Església a Catalunya: organització i aportacions a la cohesió social» que es va presentar a principis de juny a Barcelona. De la fe en el Crist se'n deriva un compromís social al qual moltes persones dediquen la vida. Els projectes orientats als més febles centren la seva acció, les capacitats personals i tota la vida ordinària d'aquests tipus d'entitats. El respecte per la persona atesa fa que no se'ls vulgui «catequitzar» sinó que només quan és possible una promoció global del beneficiari se'ls pugui presentar la fe cristiana com una resposta a la dimensió espiritual. És probable que persones ateses per aquestes entitats, i més si provenen d'una cultura cristiana, se'ls desvetlli la fe i vulguin seguir la proposta del Crist. En l'estudi mencionat anteriorment es destaca que els beneficiaris d'aquesta acció social van ser més d'un milió dues-cents mil persones el 2014. Hi ha testimonis que commouen de famílies acompanyades per Càritas en un període de la seva vida, que després fan aportacions, d'acord amb les seves possibilitats, perquè es pugui ajudar altres persones.

Amb tot, avui ens voldríem referir a un altre tipus d'evangelització. Es tracta de la que es fa inconscientment, des del testimoni de l'acció social, amb donants i col·labora-

Més de 20.000 infants i joves participen en les activitats d'estiu de la Fundació Pere Tarrés.

dors. Cada cop més hi ha persones que s'apropen a les entitats socials solvents sense fixar-se en la seva identitat o bé sense que aquesta els molesti, tot i no sentir-s'hi identificats. Amb el temps, coneixent l'acció que es fa, a les persones que en formen part i la seva implicació, vivint moments concrets, se'ls va desvetllant una proximitat, una inquietud, preguntes... És així com donants, voluntaris, benefactors... s'apropen a les celebracions que, puntualment, l'entitat pugui organitzar o en les quals participin alguns dels seus membres. És des d'aquestes experiències com «per les seves obres» es coneix determinats cristians que passen a ser «testimonis involuntaris» de fe i

de compromís per als qui, des de la distància, s'han apropiat als projectes socials en què participen. I ho han fet per la bondat d'aquests, indiferents inicialment al sentit que els inspira.

Ben segur que altres projectes d'interès general com la salut, l'ensenyament, la cultura, poden apropar també persones al missatge del Crist. És important tenir-ne consciència per, sense envair-los en la seva intimitat, fer propostes, suscitar preguntes, acollir-los en el moment oportú. Probablement, el treball d'organitzacions socials cristianes és un dels testimonis de la fe en el Crist que més pot atraure, en el moment present, al missatge de l'evangeli.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Llibertat de pensament

«Com sabem que aquestes idees que creiem que són pròpies, no són en realitat idees induïdes per altres?» Heus aquí un interrogant d'un jove pensador. Mots que fan pensar.

No és estrany sentir, en les converses: «Aquestes són les meves idees.» Als que em diuen això —potser m'equivoco— no acostumo a replicar. Tanmateix, considero que són agosarats. Costa suportar al que considera que posseeix, només ell, la complexa veritat!

El tema de la veritat —de la llibertat— és motiu íntim de la naturalesa humana. La gent de totes les èpoques ha hagut de cercar la veritat de les coses

i l'arrel dels esdeveniments. Cercar la veritat és la condició de la llibertat. En pro d'una pretesa llibertat emmascarem moltes veritats!

Diògenes, amb una llanterna i a ple dia, cercava, al fòrum d'Atenes, un home que fos lliure i honest. Sant Tomàs d'Aquino, el gran teòleg, inicia la *Summa Teològica* amb la pregunta sobre la veritat. La gran pregunta! Els pensadors o filòsofs de tota la història han volgut aproximar-la a la veritat, uns amb més fortuna que altres.

Els humans, eterns tossuts pagats de nosaltres mateixos, cerquem la veritat als marges del món. És rar que no la sapiguem veure. És estrany que, en pro de la veritat, se'ns talli el camí que hi du. L'orgull és la barrera que immobilitza la via vers la veritat. Llavors queda molt mal parada la llibertat.

Ho he pensat moltes vegades: les meves idees sobre les coses o els esdeveniments me les he inventades jo o són el fruit del que he sentit dir, del que he llegit, de la televisió, del diari o del que se sol parlar a la plaça pública?

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Matrimoni (1)

La setmana passada vaig escriure un paràgraf idíl·lic per referir-me al matrimoni. No me'n peneixo, però el qualifico novament d'idíl·lic, no real, sincerament.

Fa 70 anys vaig llegir un mal acudit. Una veu deia: «Vols saber el secret d'un bon cafè? T'ho confessaré, si no ho dius a ningú: un bon cafè s'obté amb bon cafè i en abundància i poca aigua... Però si això ho sap tothom! Sí, però se sap en secret.»

Ho vaig recordar llegint aquesta notícia: El papa Francesc, en un Congrés diocesà de Roma diu: «La majoria dels matrimonis sacramentals són nuls.»

Fa més de 25 anys que jo repeteixo el mateix. I tracto d'actuar en conseqüència. Sé que en alguna reunió de cercles eclesíastics competents, o de trobades sacerdotals de menys profunditat, inicialment s'havia reprovat aquesta sentència meua, però a continuació, algú deia: «Siguem sincers: tots sabem que té raó.»

El dijous 16 de juny, durant l'obertura d'un congrés diocesà a Roma, va denunciar la «cultura de la provisionalitat» que danya la vida matrimonial i va emfatitzar la importància que cal donar a la preparació dels promesos... «Fa uns mesos, vaig sentir a dir a un bisbe —continua Bergoglio— que es va presentar un jove que havia acabat els estudis universitaris i que havia dit: "Jo vull ser sacerdot, però només per deu anys." És la cultura de la provisionalitat! I això passa arreu, també en la vida sacerdotal, en la religiosa. I per això una gran majoria dels nostres matrimonis sacramentals són nuls. Perquè ells (els promesos) diuen "sí", per a tota la vida, però no saben què diuen, perquè tenen una altra cultura», va advertir. «Recordo que vaig trucar aquí, a Itàlia, l'any passat. Vaig trucar a un jove que vaig conèixer fa temps a Ciampino i que es casava. M'ha dit la teva mare que et casaràs el mes vinent. Sí, sí, sí, però on ho fareu? No ho sabem —va respondre el noi— perquè estem buscant una església que s'adapti al vestit de la meua xicota i després hem de fer moltes coses, els records i després buscar un restaurant que no estigui gaire lluny. Aquestes són les preocupacions, va lamentar el Papa. El matrimoni lligat a un fet social, però, com ho podem canviar? No ho sé», va dir.

No és doctrina dogmàtica papal. El Bisbe de Roma s'expressava públicament i únicament com a tal. Ara bé, no oblidem que darrere compta amb una llarga vida d'estudi i d'experiència pastoral profunda. Els que el van votar, els cardenals electors, ho van fer després d'haver-lo escoltat en el preconclave, de manera que ha de sentir-se emparat per molts d'ells. Si la majoria dels matrimonis sacramentals són nuls, d'això es deriva una sèrie de conseqüències importants, que avui no assenyalaré.

LLOAT SIGUEU!

Reconèixer Déu en la Creació

Fr. Lluc Torcal
Procurador general
de l'Orde del Cister

Sergi Maurel

Amb l'inici de l'estiu, quan molts de nosaltres recuperarem el contacte més directe amb la natura, ens farà bé recordar alguns dels punts més importants de la *Laudato Si*, l'encíclica que el papa Francesc ens va regalar ara fa tot just un any sobre el clam de la terra. En aquesta primera reflexió, voldria recordar que la conversió integral que el Bisbe de Roma demana a tots els fidels i homes de bona voluntat comença per prendre consciència que la diversitat de la creació és un do de Déu i un reflex de la seva essència, de la seva manera de ser: aleshores és quan en el cor es desvetlla el desig d'adorar el Senyor per totes les seves criatures (cf. LS 87).

Reconèixer la presència de Déu en la seva creació és la medicina que ens ajudarà a respectar i estimar el gran do de Déu de la creació. Alhora, aquest mateix remei ens menarà a veure en les criatures el seu Senyor: «Les criatures d'aquest món no poden ser considerades un bé sense amo: "Són vostres, Senyor, que estimeu la vida" (Sv 11,26). Això provoca la con-

vicció que, essent creats pel mateix Pare, tots els éssers de l'univers estem units per llaços invisibles i conformem una espècie de família universal, una sublim comunió que ens mou a un respecte sagrat, afectuós i humil. Vull recordar que "Déu ens ha unit tan estretament al món que ens envolta, que la desertificació del sòl és com una malaltia per a cadascú, i podem lamentar l'extinció d'una espècie com si fos una mutilació"» (LS 89). Al mateix temps, però, «no pot ser real un sentiment d'íntima unió amb els altres éssers de la natura si al mateix temps en el cor no hi ha tendresa, compassió i preocupació pels éssers humans» (LS 91). La mirada que sap reconèixer Déu en la seva obra i que engendra la compassió del nostre cor envers la creació i la lloança envers el creador, no es tanca a qui pateix: ben al contrari, reconeix en primer lloc l'altre com a germà i ofereix tot l'amor del seu cor per al seu servei. I, consegüentment, en aquesta donació d'amor servicial, converteix també el seu cor al servei de la casa comuna de tots els qui habitem en aquest planeta. Heus ací l'ecologia integral.

HORTS URBANS

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

Conrear un hort casolà

Aquesta sèrie estiuenca, a semblança de l'any passat, també la vull dedicar a presentar alguns aspectes propis de l'horticultura dels caputxins. Enguany, a. D., tractaré sobre el conreu casolà dels horts. El fet de tenir un hort a casa mateix, o bé a prop de la llar, contribueix, enormement, a configurar un tarannà ecològic i a tenir una visió molt més agraïda del nostre entorn. Tanmateix, si per mor d'un espai massa limitat, això no fos possible, tenim l'alternativa de construir el nostre propi hortet al balcó (o bé a la terrassa de casa) escollint, inicialment, conrear una o dues de les hortalisses més estimades per la família i, després, de mica en mica, augmentar-ne progressivament les varietats afegint altres jardineres i nous testos amb noves plantacions.

Les jardineres o testos destinats a les hortalisses han de posseir un bon drenatge i sempre han d'estar proveïts de bona terra (millor negra, nutritiva i amb compost) i cal situar-los als llocs on arribi més quantitat de llum solar. Al seu moment, i observant sempre molt atentament els cicles lunars, caldrà sembrar les sementes del julivert, els apis, l'escarola, la lletuga, raves, cebes, cols, alls, pebroteres, tomaqueres, tot estovant la terra per tal d'airejar-la i sembrar-hi correctament les sementes; o bé de plantar directament al test les mates del planter, que caldrà regar quan convingui.

Tenim l'alternativa de construir l'hortet al balcó o a la terrassa de casa.

A poc a poc, la cura diària del nostre hortet casolà ens farà molt més sensibles als reptes de l'ecologia i, sobretot, ens ajudarà a valorar, com a veritable do de Déu, totes les verdures que hi collirem com a fruit de la terra i del treball nostre. A més, l'observació de la progressiva creixença de les nostres hortalisses ens ajudarà a ser molt més responsables i, sobretot, a prendre consciència que cal vetllar per les plan-

Ben aviat, passarà a formar part de la vostra vida diària i familiar i tindreu el gust de poder menjar les millors hortalisses de proximitat

tes, maldant evitar l'acció d'aquelles malures que podrien contagiar-les o bé impedir-ne la seva creixença, especialment l'acció nociva d'aquells insectes de mida minúscula que són poc perceptibles a la vista, com els àcars, i que afecten molt directament les plantes dels nostres horts i jardins, tant, que si mai observeu a les fulles de les hortalisses taques, puntets o petites deformacions, possiblement això indiqui la presència d'àcars i caldrà actuar sense demora per tal de frenar-ne l'acció.

Els antics frares solien eliminar aquests insectes tan menuts amb la maceració, una mica fermentada, d'aigua amb pells de ceba roja que, una volta colada, era aspergida amb un almorratxa, a guisa de polvoritzador, sobre les plantes afectades. Aquesta aspersió convé efectuar-la de bon matí i repetir-la al capvespre, almenys una dotzena de dies, amb l'objectiu d'eliminar els àcars i altres insectes nocius a les plantes.

Amb aquest primer article de la sèrie estiuenca us vull convidar a preparar un hortet a casa vostra que, si en teniu cura sol·lícita, ben aviat, passarà a formar part de la vostra vida diària i familiar i tindreu el gust de poder menjar les millors hortalisses de proximitat: de la terrassa a la taula! La setmana vinent parlaré, si Déu vol, de com conrear tomàtocs i pebrots des de casa.

LA SANTA SEU I L'ESTAT DE LA CIUTAT DEL VATICÀ

Confusions habituals

Amb aquest article iniciem un seguit de contribucions que, esperem, serveixin per desfer confusions que tot sovint es produeixen a l'entorn de la personalitat i la relació entre la Santa Seu i l'Estat de la Ciutat del Vaticà.

En un món en el qual la informació circula a tota velocitat, tot sovint es produeixen imprecisions de noms o de funcions d'institucions que són diferents.

Per exemple, no és el mateix el Consell d'Europa que el Consell Europeu.

El Consell d'Europa és una organització internacional creada el 1949 i que avui dia engloba 47 països d'Europa. La finalitat del Consell d'Europa és defensar els drets humans i les democràcies parlamentàries, així com potenciar la identitat europea entre tots els ciutadans d'Europa.

De la seva banda, el Consell Europeu és una cimera de caràcter intergovernamental conformada pels caps d'estat o de govern dels 28 estats membres de la Unió Europea (UE).

No és el mateix el Tribunal de Luxemburg, que el Tribunal d'Estrasburg o que el Tribunal de l'Haia.

Tribunal Internacional de Justícia de l'Haia.

Xavier Tudela
Periodista i politòleg
xtudela@ccc.cat

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE), amb seu a Luxemburg, és una institució de la Unió Europea, com ho poden ser la Comissió Europea o el Parlament Europeu. Compleix la funció d'òrgan de control del dret comunitari europeu.

El Tribunal Europeu de Drets Humans, amb seu a Estrasburg, és un òrgan judicial internacional davant del qual poden presentar-se, en determinades circumstàncies, denúncies de violacions dels drets reconeguts a la Convenció Europea de Drets Humans. Finalment, el Tribunal Internacional de Justícia, amb seu a l'Haia, és el principal òrgan judicial de les Nacions Unides (ONU). S'ocupa de la persecució de persones físiques que hagin comès crims de guerra, genocidi, o crims contra la humanitat i, d'altra banda, de resoldre les disputes presentades pels estats.

Igualment, des de l'àmbit del dret internacional, no és el mateix la Santa Seu que l'Estat de la Ciutat del Vaticà. Tots dos són subjectes de dret internacional, la qual cosa vol dir que tenen personalitat pròpia i independent tot i que, com veurem la setmana vinent, complementària.

ÀLBUM FAMILIAR

ESTIUS A PALAU DE PLEGAMANS

M. Victòria Molins, als 15 anys

Una foto dolenta, d'aquells anys cinquanta; però n'hi ha prou per recordar anys feliços amb la colla d'estiuejants: anar a jugar a tennis a prop de Palau Solità, a agafar bolets, a la bolera de Caldes, d'excursió a Sant Miquel del Fai. No ho sé... o potser a fer veure que ensopegava i queia davant la torre d'en Ferran perquè sortís ell i tingués cura de mi...

La innocència d'aquells anys! Era el que més gosàvem fer per aquell temps. Feliç adolescència!

ELS DOTZE APÒSTOLS A CATALUNYA

Pintures de la Col·legiata d'Àger.

Sant Judes Tadeu

Andreu, Bartomeu, Felip, Jaume el Major i el Menor, Joan, Judes Tadeu, Mateu, Maties, Pere, Simó i Tomàs, els dotze apòstols tenen, a Catalunya, moltes advocacions dedicades d'esglésies, altars, ermites, així com són patrons de moltes viles, pobles i ciutats, però no tots de la mateixa manera. Tot i que aquí han estat esmentats per ordre alfabètic, no hi ha dubte que el seu pes dins la devoció tradicional és força desigual.

Pobles, muntanyes, partides, termes, convents, coves... arreu reben noms de sants o santes, però la tradició n'ha fet que alguns, com Pere, Andreu, Jaume o Bartomeu siguin omnipresents, mentre que, a l'inrevés, Felip, Mateu, Maties, Tomàs o Simó escassegin.

Repassem aquí, de manera breu, la incidència d'aquests sants, dels dotze apòstols, en la nostra toponímia, en el patronatge de les nostres festes i en les advocacions dedicades de parròquies i esglésies. Intentarem fins i tot limitar en quines zones tenen més presència i,

sense voler ser exhaustius, no entrarem en feixugues estadístiques, poc aptes per a les lectures d'estiu. Al llarg de les nou setmanes de juliol i agost, en parlarem, cada setmana, i en farem una petita aproximació, cercant més la curiositat que no pas el rigor absolut.

Comencem persant Judes Tadeu, l'apòstol amb menys patronatges a Catalunya. Judes Tadeu o Judes de Jaume, advocat de les causes perdudes i de les situacions impossibles o molt difícils de solucionar, té molta devoció a Occitània, a Tolosa i Al-

Judes Tadeu té molta devoció a Occitània, a Tolosa i Albi, però en canvi sembla no haver passat els Pirineus, almenys fins a temps recents

Joan Pallarès-
Personat
Historiador

bi, però en canvi sembla no haver passat els Pirineus, almenys fins a temps recents.

La seva figura en l'art medieval de casa nostra només el representa de forma coral, amb els altres onze apòstols, com a les pintures de la Col·legiata d'Àger.

A Alzira i altres punts del País Valencià sí que sembla tenir una advocació més arrelada. A Girona el 1940 posant-li unes claus van convertir la seva imatge en un sant Pere. A Catalunya no hi ha cap parròquia ni església sota la seva advocació. Sí que hi ha altars, la majoria compartits, dedicats a sant Judes Tadeu. Un d'ells era a la desapareguda església de Sant Francesc de Pàola, al costat del Palau de la Música, indret que rebia sempre molts fidels que anaven a implorar-li els seus favors.

La data de la seva festa és el 28 d'octubre, festa que comparteix amb l'apòstol Simó, el Zelota. No és cap data lluïda per a festes majors. Cap poble de Catalunya la celebra el 28 d'octubre.

Catalunya té diversos monestirs medievals que van ser afavorits pels monarques de la Corona d'Aragó i els seus successors. Els més coneguts són els grans cenobis cistercencs de Poblet, Vallbona i Santes Creus, que conserven els magnífics sepulcres dels antics sobirans. Però en plena àrea metropolitana de Barcelona també hi ha un gran monestir reial que passa més desapercebut i del qual enguany se celebren els 600 anys: Sant Jeroni de la Murtra.

Sant Jeroni de la Murtra: 600

Als afores de Badalona, al capdamunt d'una vall de la Serra de Marina, fa sis segles que s'alça isolat i silenciós el monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Els jerònims el van haver d'abandonar a corre-cuita —com en tants altres casos arreu de la geografia espanyola— a causa de les desamortitzacions del governs liberals del segle XIX, i ja no hi van poder tornar. Avui, però, no és pas un edifici buit; acull una petita comunitat de laics encapçalats per Mn. Jaume Aymar, director de Ràdio Estel i d'aquest setmanari i que és qui ens acompanya en la visita.

La façana per la qual entrem al monestir té tot l'aspecte d'una gran casa pairal fortificada, amb una torre de guaita i tot a la banda de mar. Des d'aquest indret es pot albirar qualsevol vaixell que s'atansi a la costa, i segles enrere això era molt útil davant dels possibles atacs dels corsaris turcs. Mn. Jaume Aymar ens fa passar al lluminós claustre, d'un bonic gòtic flamíger. El director de *Catalunya Cristiana* ens fa fixar ens les treballades claus de volta de cada tram de les ales del claustre; entre d'altres hi veiem esculpits sant Jeroni, sant Benet, la Mare de Déu, sant Cristòfor, sant Jordi i diversos escuts reials, també el dels Reis Catòlics. Mn. Jaume Aymar ens l'explica: «Hi veiem representats el castell i el lleó del Regne de Castella, les quatre barres de la Corona d'Aragó i l'emblema del Regne de Sicília. Però, a diferència de l'escut actual d'Espanya, aquí hi falta la magrana del Regne de Granada, perquè quan es va esculpir aquest escut, l'any 1490, encara no havia estat conquerit. També hi falten les cadenes del Regne de Navarra, que no seria incorporat fins força anys més tard.»

Continuem caminant pel claustre amarant-nos de la pau que s'hi respira i anem veient diversos elements interessants, com l'elegant font gòtica que presideix tot l'espai, el pou original del segle XV acabat de restaurar o una gran mata de murtra, d'on pren nom el monestir. El nostre amfitrió ens assabenta que es tracta d'un arbust propi del Mediterrani que surt citat diverses vegades a la mateixa Bíblia.

Arriba un moment que els arcs s'acaben i en lloc de caminar sota les voltes gòtiques, damunt nostre només hi veiem el cel esbatanat. Aquí el claustre desapareix. «Amb l'abandonament del monestir al segle XIX», ens explica Mn. Jaume, «Sant Jeroni va ser incendiat. El foc va enrunar gairebé del tot aquesta ala del claustre i, per desgràcia, també l'església». D'aquesta ara només en queda una paret, amb una capella adossada, i l'absis. Davant

Una de les ales del claustre gòtic.

Tot el conjunt transmet des del primer moment una serenor palpable

d'aquestes runes provem d'imaginar com devia ser aquesta església gòtica plena d'imatges, retaules i donacions dels monarques. Ens figurem els monjos jerònims cantant al cor la litúrgia de les hores fidelment fins al darrer dia de la comunitat.

Colom i Amèrica

De nou al claustre el nostre guia ens assenyala una cara que hi ha en un dels capitells: «Va ser esculpida modernament, però és interessant perquè representa Cristòfor Colom. Si el trobem aquí és perquè va ser a Sant Jeroni de la Murtra on els Reis Catòlics el van rebre quan va tornar del seu primer viatge a Amèrica. La trobada va tenir lloc en aquest monestir perquè Ferran d'Aragó s'hi recuperava de les ferides patides en un atemptat a Barcelona. Ens trobem, doncs, en un lloc de gran importàn-

L'antic refector, avui habilitat com a església.

Eduard
Brufau

RUTES D'ESTIU

100 anys d'un monestir reial

cia històrica.» Avui, reprenent aquell fet i per reforçar els lligams entre Catalunya i el continent americà, el monestir és seu de la Fundació Catalunya Amèrica.

Continuem la visita per l'antic refector del monestir, actualment convertit en església. És un espai noble, ben il·luminat per diversos finestrals i amb unes voltes de creueria altes i molt esveltes. Al mur de mà dreta encara hi podem veure les escales i la trona des d'on un monjo llegia per a la resta de la comunitat durant els àpats. A la paret del fons, per damunt de l'accés a l'antic celler, hi ha una pintura antiga amb diversos personatges que a primer cop d'ull no sabem interpretar. Mn. Jaume Aymar ens ho aclareix: «Es tracta d'una representació de l'emperador Carles i personatges de la cort i del seu entorn més immediat. Com els seus avantpassats ell també va passar temporades a Sant Jeroni i va afavorir el monestir.»

Acompanyats pel nostre amfitrió pugem a les plantes superiors de l'edifici. Arribem a unes sales que acullen el llegat de Mons. Joan Carrera, estimat bisbe auxiliar de Barcelona i durant anys molt vinculat a Badalona, on va dur a terme una gran tasca pastoral. Mn. Jaume Aymar ens fa saber que «el bisbe Joan va voler deixar el seu arxiu a aquesta casa, i nosaltres el custodiem. Precisament ara estem en ple procés de digitalitzar-lo». A part de documents, l'arxiu conserva alguns objectes personals del bisbe, com ara la seva indumentària litúrgica, que podem veure en unes vitrines ben il·luminades.

L'hostatgeria

Des de fa uns anys el monestir de Sant Jeroni de la Murtra té una hostatgeria, per continuar així d'aquesta manera la mil·lenària tradició d'acollida pròpia de la vida monàstica. Qui ho vulgui hi pot passar uns dies de silenci i tranquil·litat, lluny del brogit del món. L'hostatgeria de la Murtra, renovada i acollidora, consta de diverses habitacions i d'un menjador. Des de les finestres del menjador veiem una part del monestir que encara no coneixíem: la façana noble. Mn. Jaume Aymar ens hi porta.

Aquesta façana de començament del segle XVI sembla custodiada per la robusta torre de guaita que hem vist en arribar al monestir, i que ara ens apareix com si es tractés d'un gegant que en vigila l'entrada. La portalada principal és d'un gòtic flamíger elegant però auster, com si no s'atrevis a dibuixar gaire més enllà de les línies

L'espai central del claustre amb l'església enrunada al fons.

més essencials de l'estructura. Aquí, per sobre de qualsevol estil artístic, el que s'imposa és la senzillesa de l'esperit monacal. Potser per aquest motiu tot el conjunt, tot i ser ben monumental, transmet des del primer moment una

serenor palpable. Tal vegada era això el que buscaven els reis i emperadors dels segles XV i XVI, des de Joan II fins a Felip II, quan venien a passar temporades llargues a Sant Jeroni fugint de l'ambient enverinat de la cort. Malgrat

el pas del temps avui aquest monestir reial continua sent aquell espai de recés tan preuat, ara, però, obert no només als reis sinó a totes les persones que així ho desitgin.

Més informació: www.lamurtra.cat.

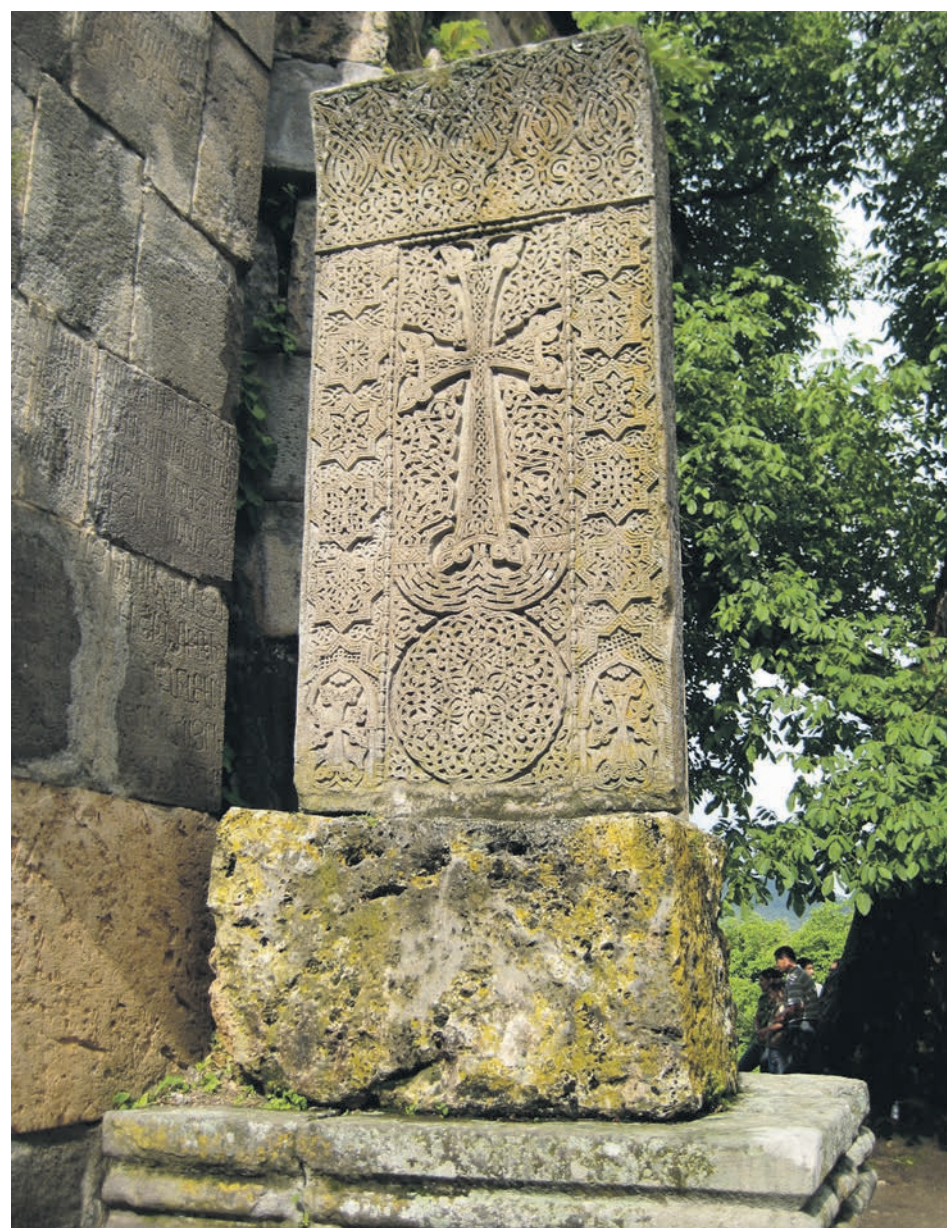

La façana noble, amb la torre i la portalada gòtica.

MISERICÒRDIA ALLÀ ON VAS

Misericòrdia treballada en la pedra

Bàrbara Virgil

Rutes Bíbliques i
Expedicions Culturals.
Ruth Travel

Creu-pedra al monestir de Haghartsin, a prop de Dilizhan (Armènia).

Aquest any ha estat dedicat a la misericòrdia. Una paraula que allà on vas té un mateix sentit, no importa a quines latituds et dirigeixis o a quines cultures dispars t'aproximis, no importa que la paraula canviï en les diferents llengües, el misteri que comporta el concepte uneix els diferents pobles.

Aquests dies que el papa Francesc visitava Armènia, hem pogut sentir com la paraula *misericòrdia* era una de les més esmentades, ja que el poble armeni, havent patit com ha patit, és un dels pobles icones en la història del cristianisme des dels inicis.

A Armènia i a Nagorno Karabakh hi ha un munt de llocs que evocuen el sentiment de misericòrdia de Déu envers els homes, des del paisatge fins a les construccions religioses enmig d'aquelles muntanyes que els homes han anat alçant per plasmar la sublim connexió entre l'home i la divinitat.

Entre els homes a Armènia, com ja ha esmentat el Papa, hi ha un gran testimoni i artífex de la pau de Crist, sant Gregori de Narek, proclamat Doctor de l'Església. En el seu escrit *Llibre de les Lamentacions*, considerat la constitució espiritual del poble armeni, escrivia: «Recorda't, Senyor, dels que en l'estirp humana són els nostres enemics, però per al bé d'ells concedeix perdó i misericòrdia. No exterminis els qui mosseguen, transforma'ls. Extirpa la viciosa conducta terrena i planta la bona conducta en mi i en ells.»

Els homes i les dones d'Armènia han crescut amb el sentiment que la misericòrdia que han rebut és el que han d'ensenyar als seus fills

Els homes i dones d'Armènia treballen i viuen per un món més just, han crescut amb el sentiment que la misericòrdia que han rebut és el que han d'ensenyar als seus fills, de manera que la memòria i la tradició cristiana els impregna d'un tarannà diferent. Si contempleu les precioses creus-pedres armènies, tallades formant aquelles filigranes meravelloses que semblen brodades amb agulla a la pedra, podreu percebre que al darrere dels *khatchkard* hi ha un sentiment més sublim que la pura creació artesanal, i és l'expressió de la misericòrdia treballada en la pedra durant segles. Així és com les moltes creus-pedres que van ser destruïdes per posar fi al patrimoni armeni en territoris adversos, esdevenen símbols d'Armènia i de la misericòrdia de Déu envers el poble armeni que és viu i recorda.

Petits Pelegrinatges

Caravaca de la Cruz

Del 8 al 11 d'agost

Del 12 al 15 de setembre

GC 004151

ciutat Jubilar in perpetuum

Mallorca terra de Ramon Llull

Del 26 al 29 de setembre

GC MD 256

Club⁺amicsAssociació Amics de Catalunya
Cristiana i Ràdio Estel

Contacte:

Tel: 934 092 700

info@clubmes.cat

www.clubmes.cat

TRESORS PER DESCOBRIR

La Mare de Déu del Claustre de Solsona

La pràctica religiosa que durant més de mil anys ha anat realitzant la comunitat cristiana a Catalunya ha generat una quantitat ingent de béns mobles i immobles destinats al culte: esglésies, retaules, imatges, pintures, orfebreria, indumentària...

Conèixer aquestes obres ens ajuda a entendre les comunitats que ens precediren, entendre'n la fe, veure'n els neguits i les esperances. També ens ajuda a conèixer el nostre país, la nostra cultura i l'art del nostre poble, els seus estils artístics, les seves tècniques, els artistes més rellevants de cada època. Però admirar-les, seure-hi davant, reflexionar sobre la seva naturalesa i els seus missatges ens permet, sobretot, obrir el cor i omplir-lo de bellesa, bondat i veritat.

Dani Font —secretari de la Comissió Diocesana del Patrimoni Cultural del bisbat de Vic— és el coordinador de Catalunya Sacra, un projecte interdiocesà pensat per a la divulgació i dinamització cultural i turística del patrimoni cultural de l'Església catalana. Catalunya Sacra organitza, entre altres coses, una agenda anual d'activitats —visites guiades, conferències— que es despleguen per les deu diòcesis amb seu a Catalunya, i que ens permeten descobrir multitud de petits i grans tresors que les nostres comunitats parroquials han anat generant al llarg dels segles.

Més informació: www.cataloniasacra.cat

Dani Font
Coordinador de
Catalonia Sacra

La Mare de Déu del Claustre és una de les imatges més belles de tot l'art romànic europeu. Fou esculpida pel taller de Gilabert de Tolosa —un dels poquíssims artistes romànics dels quals sabem el nom— la segona meitat del segle XII, en un sol bloc de pedra de poc més d'un metre d'alçada, pedra que els anys han ennegrit.

Entrar a la seva capella, situada al cantó dret del creuer de la catedral, ja ens fa acostar al misteri. En seure a contemplar-la, probablement no estarem sols: ens acompanyaran discrets solsonins que, anant o venint en els seus quefers, entren un moment a encomanar-s'hi. Veurem una verge tendra i majestuosa alhora, amb roba de reina que li cau sobre les cames amb uns delicadíssims plecs que l'habilitat de l'escultor ens fa oblidar que són de pedra. Veurem el detall cortesà de la lliga de la cama dreta, veurem unes llargues trenes que li cauen per les espatlles. Si amb la mà dreta mostra el ceptre, amb l'esquerra delicadament procura que el nen no caigui d'esquena. Com qui no li dona més importància, amb els peus aixafa els monstres del mal. L'infant, tranquil, ens fa un gest a mig camí entre la benedicció i la salutació. Malgrat mantenir aquesta rigidesa pròpia del romànic, mare i fill ja comencen a mostrar una complicitat plena d'amor que protagonitzarà les representacions de la Mare de Déu en el període gòtic.

Davant d'aquesta solemnitat i tranquil·litat costa imaginar-se les nombroses vicissituds històriques que la imatge ha patit. Al segle XIII, amb l'arribada dels albigesos a la població, tement per la integritat de la imatge els canonges la van amagar dins el pou del claustre. A aquest fet s'hi vincula la llegenda —no pas improbable— que ens parla d'un nen que, anys més tard dels fets, va caure dins del pou i va trobar la imatge.

Si hi anem abans d'acabar el juliol, no ens podem perdre l'exposició temporal del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona «Sub Tuum Præsidium» dedicada a les imatges de la Mare de Déu al seu bisbat. L'exposició complementa fantàsticament la visita a la Mare de Déu del Claustre.

QUADERN D'ESTIU

Ignasi Díaz Ventura

Professor de
Religió catòlica
de l'arquebisbat
de Barcelona

Aquesta setmana us proposem unes activitats sobre la Mare de Déu de Montserrat a partir del *Virolai*, l'himne dedicat a la Patrona de Catalunya.

Paraules per completar els espais

Montserrat d'or serra salvament bons catalana Cel blau abric
Princesa d'Orient serraren Cel d'abril palau baixaren

Rosa _____, Morena de la _____,
de _____ estel,
il·lumineu la _____ terra,
guieu-nos cap al _____.

Amb serra _____ els angelets _____
eixos turons per fer-vos un _____;
Reina del _____ que els Serafins _____,
deu-nos _____ dins vostre mantell _____.

Dels catalans sempre sereu _____,
dels espanyols Estrella _____,
sigueu pels _____ pilar de fortalesa,
pels pecadors el port de _____.

Pelegrinatges 2016

TERRA SANTA
Jubileu

últimes places!

Del 11 al 18 de juliol

Israel al complet

ALEMANYA

Del 5 al 12 de juliol

De Baviera a Berlín

ÍNDIA
catòlica

Del 18 al 29 d'agost
(Santuaris de Goa i Kerala)

Tirol, Baviera i Trentino

Del 1 al 8 de setembre

Castell dels Alps

www.clubmes.cat

Bretanya i Normandia

Del 20 al 27 de setembre

JAPÓ

Del 20 de setembre al 4 d'octubre

Un viatge de la tradició a la modernitat.
Guiat per Mn. Cinto Busquet.

Iran
La Pèrsia bíblica

Del 7 al 17 de novembre

ETIÒPIA

Del 8 al 17 d'agost

Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

OCTUBRE 7 - 16: **Geòrgia**
"la festa de la túnica sagrada"

OCTUBRE 17 - 28: Expedició cultural a **Guatemala**
Els colors d'Amèrica

DESEMBRE 4 - 8: Pessebres a **Nàpols**

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Objectiu: cap víctima

Circulo per les autovies i les autopistes catalanes. Hi veig un cartell electrònic que anuncia: «Objectiu: cap víctima.» Més endavant, el següent indica el nombre de morts i de ferits greus a la carretera que s'ha produït a partir d'una data concreta. Una manera dramàtica de cridar l'atenció per extremar la prudència. Es pretén evitar els accidents a través de la prevenció. A ningú no se li acut pensar que s'obligui a tancar la carretera, en molts casos, àmplia i ben dissenyada. El problema és acostumar-s'hi. Al final, sembla normal pagar un peatge de vides humanes si volem circular per les xarxes viàries. No obstant això, la xifra d'accidents mortals no elimina l'objectiu que es busca. Cap víctima. Tant l'objectiu com el tractament responen a l'actualitat. Fa anys, una mort en carretera era tan dramàtica com ho és avui dia, però tota la resta era diferent: el ferm de la calçada, el disseny del traçat, el nombre de revolts, la pintura de les línies, la qualitat dels vehicles, la senyalització, etc. No existien radars tan perfectes, ni controls etílics, ni GPS, ni tacògrafs, ni helicòpters que detectin els detalls mínims. Els avenços tecnològics, que aporten molt, es poden convertir en riscos greus, com l'ús del mòbil. Un judici just requereix situar-se en el context. La mentalitat canvia cap a una major consciència del problema i un sentit més agut de la responsabilitat.

S'acaba de publicar el «Protocol d'actuació entre els departaments de treball, afers socials i famílies i d'ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu». També en aquests camps, com el corresponent a la direcció general de trànsit, l'objectiu és cap víctima. Si a les carreteres es posa en joc la vida humana, en els àmbits educatius, la dignitat i la maduresa dels menors d'edat. Aquestes ferides psicològiques, morals i espirituals, que tant de patiment causen a les persones, han de ser evitades sigui com sigui. La Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant, que va entrar en vigor

el 1990, estableix un nou horitzó per regular-ne els drets, que abans no es reconeixien. La mentalitat, afortunadament, va canviant tot i que a un ritme més lent del que és desitjable. La consciència

en les persones que intervenen en l'educació, professor i alumnes inclosos, pot afavorir en gran mesura el desenvolupament de polítiques clares de prevenció. Els riscos continuen existint. No sempre és possible detectar els abusadors ni com vénen els alumnes quan arriben per primera vegada a un centre. N'hi ha que, malauradament, ja arriben amb un pes familiar a la motxilla. N'hi ha prou d'observar les estadístiques i els estudis. Si hi ha un problema, cal intervenir-hi decididament, però aquest protocol l'ha de facilitar sense buscar complicacions innecessàries. El temps dirà si és l'encertat.

Afavorir en gran mesura el desenvolupament de polítiques clares de prevenció

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Vint anys després

Hi ha somnis que es fan realitat quan unes quantes persones hi creuen i s'uneixen per fer-los possible. Utopies que, si no arriben al cim dels ideals, s'hi acosten.

Això pensava jo —i com jo, segur que unes quantes persones més— quan contemplàvem meravellats el vídeo que, amb tanta cura i tanta il·lusió, ens havia fet en Santi, un professor de Cintra que, com tot el claustre d'aquesta escola del Raval, té una vocació educativa al servei dels més desfavorits. Celebràvem vint anys de dificultats i de goigs, d'alegries i de penes, de triomfs i de fracassos, però, en definitiva, vint anys de fer possible a un bon

Els somnis es fan realitat quan les persones hi creuen i s'uneixen per fer-los possible

grapat d'adolescents estudiar l'ESO i començar una vida laboral i familiar independent. Contemplar alguns d'aquells marrecs, avui homes i dones, que mostren el seu agraïment per aquells anys que van passar amb nosaltres i que s'havien sentit molt estimats, era un gran goig. Em feia recordar aquells moments inicials en què ho vèiem gairebé impos-

sible, moments en què les dificultats semblaven insalvables.

En un moment determinat, se'm va acostar una noia amb el seu fill, un marrec de sis anys preciós, i de seguida em va venir al record la seva carona de tres anys al balcó de casa seva. Des d'allà cridava al grup del qual jo aleshores formava part avaluant el nostre seguiment familiar. Aquella nena era un misteri. Tantes hores soleta al balcó. I vam contactar amb la família. Recordo, com en una nebulosa, un munt de problemes que tractàvem d'atendre amb més bona voluntat que eines per solucionar-los. I quan l'escola Cintra va ser una realitat, aquella nena —la nostra amiga del balcó del carrer Sant Ramon aleshores ja adolescent— va ser una de les alumnes que van formar part del projecte educatiu.

Ara, amb 23 anys, conserva aquell rostre bonic d'infantesa però amb la serena bellesa de la joventut, la maternitat i una vida més realitzada amb treball i la cura del seu fill. El seu «discurs» recordant tot el que havia rebut a Cintra, no només de coneixements sinó de valors, ens va arribar al cor.

Quina alegria poder parlar ja de vint anys amb adolescents i joves del barri... donant oportunitats!

Al Facebook de l'Escolania de Montserrat un grapat d'escolans escrivia:

«Aquest dijous vam anar a Barcelona a fer un concert per commemorar els vint anys de Cintra, una escola del barri del Raval que ajuda els joves d'allà perquè puguin estudiar. Ja fa uns anys que fem intercanvis amb els nois de segon.»

Heus aquí un dels comentaris: «Sens dubte que actuar en una catedral, un Auditori o un Palau de la Música està ple de glamur, personalitats i un ambient musical insuperable. Cada vegada que ho feu sou grans. Però actuar en una escola com Cintra encara us fa més "grans". No hi ha gaire glamur, per no dir gens, però sí que hi ha un esperit d'ajuda, solidaritat i acompanyament a joves amb dificultats que no trobareu en cap altre escenari. Enhorabona, nois!»

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez An-sótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, David Claret, Agustí Codinach, Ignasi Díaz, Núria Ferret, Dani Font, Jaume González, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Sergi Maurel, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, M. C. Orduña, Joan Pallarès-Personat, Josep O. Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Joan Soler, Sebastià Taltavull, Lluç Torcal, Xavier Tudela, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Tu ets Pere

En els relats evangèlics de la vocació o crida dels apòstols ens impressionen moltes coses. Ens impressiona, per exemple, veure com la iniciativa és del Senyor; com no és cridat el millor, el més preparat, el més intel·ligent, sinó que el Senyor crida qui vol; i com aquest és agregat al grup anomenat *col·legi apostòlic*.

Així va passar amb Pere, el pescador de Galilea. El Senyor va fixar en ell la mirada i li va dir: «Vine i segueix-me.» Ell va deixar la barca i totes les seves pertinences, va marxar amb Jesús, es va unir a la resta dels apòstols i va passar de pescador de peixos a pescador d'hommes. A ell, al vell pescador de Cafarnaüm, el Senyor li va confiar el timó d'una barca nova: l'Església naixent: «Tu ets Pere, i sobre aquesta pedra edificaré la meua Església...» (Mt 16,18). Pere no era, certament, el millor ni el més preparat, però el Senyor li va confiar el ministeri de la primacia, que consisteix fonamentalment en un servei total al Poble de Déu, perquè tots els seus membres visquin en comunió amb Déu i en comunió entre ells.

El Successor de Pere, el que porta *l'anell del Pescador*, és el Summe Pontífex, el Bisbe de Roma. Ell és,

en paraules del Concili Vaticà II, «el principi i fonament perpetu i visible d'unitat, tant dels bisbes com de la multitud de fidels. Ell té en l'Església, en virtut de la seva funció de vicari de Crist i pastor de tota l'Església, la potestat suprema, plena, immediata i universal per tenir cura de les ànimes» (Decret sobre el deure pastoral dels bisbes, *Ch.D.*, n. 2). El papa Benet XVI ha estat, com Pere i els altres apòstols, cridat, escollit, posat pel Senyor enmig de l'Església, per exercir el ministeri de santificar, ensenyar i governar. Que bé s'expressa aquest ministeri quan se li diu al bisbe en la celebració de la seva ordenació: «Proclama la Paraula de Déu a temps i fora de temps; exhorta amb tota paciència i desig d'instruir. En la pregària i en el sacrifici eucarístic demana abundància i diversitat de gràcies, perquè el poble a tu encomanat participi de la plenitud del Crist. Tingues cura i dirigeix l'Església que se't confia, i sigues un dispensador fidel dels misteris de Crist. Elegit pel Pare per a la cura de la seva família, tingues sempre davant els teus ulls el bon Pastor que coneix les seves ovelles i és conegut per elles, i no va dubtar a donar la seva vida pel ramat» (Cfr. Ritual d'ordenació de Bisbes).

No és això el que viu i transmet el Papa en la seva activitat pastoral?

El dia 29 de juny hem celebrat la festa de Sant Pere i Sant Pau: donem gràcies pel do i ministeri del Summe Pontífex. Darrere de la seva vida i la seva persona, darrere del seu treball i dels seus escrits, descobrim un apòstol seduït per l'Absolut i apassionat defensor de la dignitat de tot ésser humà. Era conscient, el dia de la seva elecció, que queia sobre les seves espatlles una gran responsabilitat, però no es va fer enrere. En ell descobrim la confiança de Pere, i de tota l'Església, que diu: «D'acord amb la teua paraula, calaré les xarxes» (Lc 5,5).

Davant el seu exemple d'entrega a Déu i a totes les esglésies, demanem al Senyor que ens concedeixi a tots, bisbes, sacerdots, religiosos i laics, la confiança i la valentia necessàries per seguir anunciant, com ell ho fa, «les seves meravelles» (1Cr 16,9) en tota circumstància, enmig de les diverses situacions que ens toquen viure en el nostre món. Amb la confiança posada en el Senyor, no podem acovardir-nos davant les dificultats ni cansar-nos de ser apòstols humils i valents enmig del nostre món.

Joan Josep Omella
Omella

Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

El miracle de Lourdes

Aquests dies l'arxidiòcesi de Tarragona està de pelegrinatge al santuari de Lourdes, on tantes vegades em porten el cor i els passos per honrar la Mare de Déu que es va aparèixer allà a la jove Bernadette Soubirous divuit vegades, entre l'11 de febrer i el 16 de juliol de 1858.

Als sis anys vaig anar-hi per primera vegada, amb quatre germans meus, en el marc d'un pelegrinatge de pobles de l'Urgell organitzat a Tàrraga. Després crec que hi he anat prop d'un centenar de vegades, la majoria des de Pamplona o, ja com a arquebisbe, des de Tarragona, acompanyant fidels de la nostra arxidiòcesi.

Com milions de pelegrins que hi acudeixen cada any, m'emocionen la processó eucarística, les torxes nocturnes, el via crucis, les abundants confessions... i, per descomptat, la gruta, aquells

pocs metres amb la imatge de la Mare de Déu tal com la va descriure la vident, i amb una esplanada guanyada amb el desviament del riu Gave, sempre plena de pelegrins de tot el món que van i vénen. Sens dubte s'han acreditat a Lourdes molts miracles, com el que va commoure Alexis Carrel, Premi Nobel de Medicina de 1912, però em pregunto si no és ja un miracle contemplar en el nostre temps la magnitud de la fe que s'observa en tants rostres de malalts i el goig amb què els ajuden els voluntaris.

Lourdes és un miracle en si mateix. Hi ha llocs més divertits que explicarien l'afluència de milions de persones. Els qui van a Lourdes majoritàriament hi van a resar, o acaben resant, encara que a vegades sigui al Déu desconegut que va anunciar sant

Pau a Atenes. Són innumbrables els testimonis de pelegrins que, buscant la curació del cos, han trobat la pau de l'ànima, els qui surten enfortits en la seva fe i esperança i els qui troben sentit a la seva vida al servei als altres.

Això explica que molts voluntaris repeteixin el seu gest solidari cada any, i que al pelegrinatge que organitzem s'hi sumin persones joves. L'amor a la Mare de Déu en la seva advocació de Lourdes es renova així any rere any donant compliment a aquelles paraules de la Mare de Déu en el *Magnificat*: «Em diran benaurada totes les generacions.» Personalment, als peus de la Verge en la seva gruta de Massabielle, demano pels malalts i els seus familiars i per totes les persones de l'arxidiòcesi. També per les intencions del Papa que abasten el món sencer.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

www.catalunyacristiana.cat

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XIV de durant l'any

Lectura primera

Is 66,10-14c

*Jo decantaré cap a ella, com un riu,
la pau i el benestar*

Convertí la mar en terra ferma,
passaren el riu a peu eixut.
Ell és la nostra alegria, ell
que sempre governa amb el seu poder. **R.**

Lectura del llibre d'Isaïes:

Alegreu-vos amb Jerusalem, feu festa, tots els qui l'estimeu. Estigueu contents amb ella tots els qui portàveu dol per ella; sereu alletats amb l'abundància del seu consol i xuclareu les delícies de la seva llet. Això diu el Senyor: «Jo decantaré cap a ella, com un riu, la pau i el benestar, la riquesa de les nacions, com un torrent desbordant. Els teus nodrissons seran portats al braç i amanyagats sobre els genolls. Com una mare consola el seu fill, jo també us consolaré: a Jerusalem sereu consolats. Quan ho veureu, el vostre cor bategarà de goig i reviuran com l'herba els vostres ossos.» La mà del Senyor es farà conèixer als seus servents.

Salm responsorial

65

Aclama Déu, tota la terra.

Canteu la glòria del seu nom,
canteu la seva fama gloriosa.

Digueu a Déu:

«Que en són, d'admirables, les vostres obres!»

R. Aclama Déu, tota la terra.

«Tota la terra es prosterna davant vostre
i canta la glòria del vostre nom.»

Veniu a contemplar les gestes de Déu.

Que n'és, d'admirable, el que fa amb els homes! **R.**

Lectura segona

Ga 6,14-18

*Jo porto en el meu cos les marques distintives
de nostre Senyor Jesucrist*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Galàcia:

Germans, Déu me'n guard de gloriar-me en res que no sigui la creu de nostre Senyor Jesucrist. En ella és com si el món fos crucificat per a mi i jo per al món. Ni la circumcisió ni la incircumcisió no tenen cap valor. L'únic que val és que hàgim estat creats de nou. Que la pau i la misericòrdia de Déu reposin sobre tots els qui mantenen aquest criteri i sobre l'Israel de Déu. A part d'això, que ningú no m'amoïni, perquè jo porto en el meu cos les marques distintives de Jesús. Germans, que la gràcia de nostre Senyor Jesucrist sigui amb el vostre esperit. Amén.

Al·leluia

Col 3,16a

*Que la paraula de Crist, en tota la seva riquesa,
tingui estada entre vosaltres.*

Evangeli

Lc 10,1-12.17-29

La pau que li desitgeu reposarà en ell

Glòria Monés

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc:

En aquell temps, el Senyor en designà encara setanta-dos, i els envià que s'avancesin de dos en dos cap a cada poble i a cada lloc on ell mateix havia d'anar. Els deia: «Hi ha molt a segar i pocs segadors: demaneu a l'amo dels sembrats que enviï homes a segar-los. Aneu. Us envio com anyells enmig de llops. No porteu bossa, ni sarró, ni calçat, no us atureu a saludar ningú pel camí. Quan entreu en una casa digueu primer: Pau en aquesta casa. Si hi viu un home de pau, la pau que li desitgeu reposarà en ell; si no, retornarà a vosaltres. Quedeu-vos en aquella casa i compartiu allò que tinguin per menjar i beure: els treballadors bé es mereixen el seu jornal. No aneu de casa en casa. Si en un poble us reben bé, mengeu el que us posin a taula, cureu els malalts que hi hagi i digueu a la gent d'aquell lloc: El regne de Déu és a prop vostre. [...]

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretia i
biblista

Com podem presentar la Bíblia avui perquè sigui més entenedora? Qui-na ha de ser la clau de lectura del Primer Testament?

Déu creà el món. Déu creà l'home i la dona a imatge seva, ens diu el llibre de la Bíblia. Però al començament del poble d'Israel, la gent no sabia escriure. Cadascuna de les tribus o famílies narrava les meravelles que Déu havia fet per al seu poble. Aquesta gent escoltava i conservava els records d'Abraham, que era el seu pare en la fe. La revelació de Déu a Abraham i la dels seus descendents es fa a través dels esdeveniments, de les paraules sobre aquests esdeveniments. Finalment, aquestes paraules són posades per escrit. Algunes Bíblies escrites per a la mainada no comencen per la creació, sinó per l'elecció que Déu fa d'Abraham perquè sigui pare del poble nombrós del que narra la història d'Israel. S'hi explica com Déu els havia fet passar de l'esclavitud d'Egipte i de Babilònia, a la llibertat, a tornar a ser el Poble de Déu. Per això, pensen que només el Déu salvador —que els ha fet tornar a ser un poble lliure— només Ell pot ser el Déu creador que ha fet passar les coses del caos al cosmos. És la història de com havia anat l'amistat (aliança) entre Déu i aquell poble. Se l'anomena també Antic Testament, o primera aliança, que és una llarga preparació de la vinguda de Jesús.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Missió i retorn dels setanta-dos deixebles samaritans

Jesús, com havia fet amb els Dotze amb vista a Israel, confereix al nou grup de seguidors samaritans una configuració pròpia que no solament els reintegra a Israel («setanta-dos» és un múltiple de 12: 6 x 12), sense perdre la seva pròpia idiosincràsia, sinó que completa el septenari de les dotze tribus que el Messies havia de reunir. Molts manuscrits llegeixen «setanta», fent referència a les setanta nacions. Els envia comunitàriament («de dos en dos») «a tot lloc i ciutat per on havia de passar». La comunitat apressa el Senyor a enviar treballadors («Supliqueu l'Amo de la collita que susciti treballadors per a la seva collita»). Les directrius que els inculca encara tenen validesa avui: pobresa i senzillesa en la manera de presentar-se, sense posar la confiança en els mitjans de comunicació («No porteu bossa, ni sarró, ni sandàlies»), proximitat en les relacions humanes («A qualsevulla casa on entreu... Resteu a la mateixa casa menjant i bevent allò que tinguin... No aneu canviant de casa en casa»), missió alliberadora («guariu els qui hi hagi allí que estiguin afeblits»), distanciament emocional en cas de no ser ben rebuts («A qualsevol ciutat, però, on entreu i no us hagin acollit, havent sortit a les seves places digueu: "Fins i tot la pols que se'ns ha adherit de la vostra ciutat als peus, ens l'expulsem sobre vosaltres!"»). L'anunci l'han de centrar en l'arribada imminent del Regne de Déu i en l'experiència d'una relació molt propera amb Déu («Ja és a prop vostre el Regne de Déu»). Els missioners han de sentir-se plenament identificats amb Jesús i amb el Pare que l'ha enviat: «Qui us escolta a vosaltres, a mi m'escolta, i qui us rebutja a vosaltres, a mi em rebutja. Ara bé, qui m'escolta a mi, escolta el qui m'ha enviat.» El text alexandrí ho llegeix en negatiu: «Qui em rebutja a mi, rebutja el qui m'ha enviat.» No s'han d'alegrar perquè els dimonis se'ls sotmeten, sinó «perquè els vostres noms estan escrits en el cel».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

JULIOL

3. DIUMENGE

Diumenge XIV de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 66,10-14c / Salm 65 / Gàlates 6,14-18 / Lluc 10,1-12.17-20
SANTORAL: Lleó II, p.; Tomàs, apòstol.

4. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 2,14.15b-16.19-20 / Salm 144 / Mateu 9,18-26.
O bé: *Santa Elisabet de Portugal* (ML), Blanc; Tarragona: **Dedicació de la Catedral** (S), Blanc.
SANTORAL: Berta, vg.; Laureà, b.; Valentí Berriochoa, b. i mr.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 8,4-7.11-13 / Salm 113 / Mateu 9,32-38. O bé: *Sant Antoni Maria Zaccaria* (ML), Blanc. Vic: **Sant Miquel dels Sants** (S), Blanc.
SANTORAL: Filomena, vg.

6. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Osees 10,1-3.7-8.12 / Salm 104 / Mateu 10,1-7. O bé: *Santa Maria Goretti* (ML), Vermell.
SANTORAL: Isaïes, prof.; Ròmul, b.

7. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Osees 11,1b.3-4.8c-9 / Salm 79 / Mateu 10,7-15. Urgell i Solsona: **Sant Ot** (S), Blanc.
SANTORAL: beat Benet XI, p.; Fermí, b.

8. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Osees 14,2-10 / Salm 50 / Mateu 10,16-23
SANTORAL: Adrià III, p.; Eugeni III, p.

9. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Isaïes 6,1-8 / Salm 92 / Mateu 10,24-33. O bé: *Sant Agustí Zhao Rong* (ML), Vermell.
SANTORAL: Màrtirs de Gorkum, mr.; Zenó, mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Màrtirs de Gorkum

Al segle XVI la divisió de l'Europa occidental entre catòlics i protestants va dur a persecucions molt violentes per part d'uns i altres. La meitat nord dels Països Baixos va adoptar majoritàriament la Reforma de Calví i el catolicisme va quedar reduït a una franca minoria.

En aquest context, l'any 1572 una facció especialment radical de calvinistes va arrestar un grup de religiosos i alguns preveres diocesans, molts d'ells de la població de Gorkum. Dels religiosos, la majoria eren franciscans, però també hi havia dominics, agustinians i premonstratencs. Van ser empresonats perquè abjuresin de la primacia papal i de la presència real de Crist en l'Eucaristia però, malgrat les múltiples tortures, tots ells s'hi van negar i es van mantenir fidels al catolicisme. Finalment van ser penjats la nit del 9 de juliol del 1572. Van ser canonitzats l'any 1867 per Pius IX.

Pregària del Crist, pregària dels cristians

Hi ha un text del Concili Vaticà II que volem tornar a portar a la memòria. El trobem a la Constitució litúrgica, i diu així: «El Gran Sacerdot de la nova i eterna Aliança, Jesucrist, assumint la natura humana, ha introduït en aquest exili terrestre aquell himne que és eternament cantat al cel. Ell uneix a si mateix tota la comunitat dels homes, i se l'associa en entonar aquest diví cant de lloança» (83).

És esplèndida aquesta manera que té el magisteri conciliar de fer-nos adonar d'una realitat que, potser massa sovint, ignorem. Ens referim a la personalitat de l'oració cristiana. Segons el text a penes llegit, queda clar que es tracta d'un do gràcies a l'encarnació del Fill de Déu. I si és un do, resulta evident que la nostra relació amb ell només pot ser l'acolliment o el refús. Dit amb altres paraules: els cristians no tenim una pregària pròpia, que hàgim descobert a partir d'anys o segles d'experiències, o que algun mestre espiritual ens hagi fet aprendre. Els cristians tenim la pregària del Crist. No pas una altra.

Ja sant Pau va afirmar que «nosaltres no sabem com hem de pregar, però el mateix Esperit intercedeix per nosaltres amb gemecs que no es poden expressar» (Rm 8,26). L'apòstol ja havia

comprès que la pregària, com tota la seva relació amb Déu, s'havia capgirat arran d'haver trobat el Crist, i que les oracions humanes, pronunciades fins aleshores, havien esdevingut insuficients un pic el Crist començà a ser-ho tot en la seva vida.

El Senyor, doncs, amb la seva encarnació, s'associa a tot el que és veritablement humà, creat per Déu, a la vegada que, amb la força transfiguradora de la seva divinitat, ho renova radicalment purificant-ho al gresol de l'Esperit de Pentecosta. També el clam de la pregària, de tal manera que si amb el salm podem resar dient: «Des de l'abisme us crido, Senyor» (Sl 129), sabem que, fins i

Els cristians no tenim una pregària pròpia que hàgim descobert. Els cristians tenim la pregària del Crist

tot des de les profunditats de la nostra misèria i sofriment, els éssers humans, units a Crist pel baptisme, podem pregar i preguem amb una oració veritablement divina i, per tant, autènticament humana.

És per tot això que, un altre text litúrgic magnífic, la *Institutio* de la Litúrgia de les Hores, afirma que «en Crist radica la dignitat de l'oració cristiana, en participar aquesta de la mateixa pietat envers el Pare i de la mateixa pregària que l'Unigènit expressà amb paraules durant la seva vida terrenal, i que és continuada incessantment per l'Església i pels seus membres en representació de tot el gènere humà i per a la seva salvació» (7).

Aquestes paraules són enormement consoladores. Ens alliberen de la tensió que significa pensar la pròpia vida de pregària com un esforç de superació, a la vegada que ens conviden a viure una relació filial amb Déu segons la imatge perfecta del Fill. Sigui, doncs, com sigui la nostra vida de pregària, ara més fervorosa, ara més disreta, ara més recollida, ara més eixuta, sabem que sempre roman en ella una altíssima dignitat, la més gran imaginada, perquè és el Crist qui prega en nosaltres i nosaltres en ell.

Jaume González Padrós
Director de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

La parròquia de Sant Oleguer rep la indulgència jubilar en l'Any de la Misericòrdia

Redacció

Un grup nombrós de feligresos de la parròquia barcelonina de Sant Oleguer, del barri de la Dreta de l'Eixample, va peregrinar a peu, precedit per una creu portada per infants, des del carrer Nàpols fins a la catedral de Barcelona, per travessar la Porta Santa i rebre la indulgència jubilar en l'Any de la Misericòrdia. La celebració va coincidir amb el darrer dia del curs de la catequesi d'iniciació cristiana, el 13 de juny, i, per aquest motiu, els infants van tenir un gran protagonisme.

Després de travessar la Porta Santa, el grup es va aplegar a la capella del Santíssim, on hi ha el Sant Crist de Lepant, de gran devoció, així com el sepulcre de sant Oleguer, bisbe de Barcelona del segle XII. Allí van celebrar l'eucaristia, presidida per Mn. Joan Obach, rector de Sant Oleguer, assistit pel diaca Mn. Xavier Rius, adscrit al Capítol Catedral, i amb alguns infants que van fer d'escolans.

Una nova humanitat

En l'homília, Mn. Obach, partint de la lectura del primer llibre dels Reis (1Re 21, 1-16), va destacar la importància de viure la misericòrdia de Déu enmig

de les situacions d'injustícia que sovint dominen en el nostre món. Només amb el perdó sincer davant de les ofenses rebudes i el reconeixement humil dels nostres pecats, podem construir una nova humanitat fonamentada en l'amor i la pau que brollen de la creu de Jesucrist, que ha mort per la nostra salvació. El bisbe Oleguer ens és un model preuadíssim per viure en aquesta dimensió fontal de la vida cristiana.

Al final de la missa, tots els presents van poder visitar el cambril on reposa el cos incorrupte de sant Oleguer, revestit amb els ornaments episcopals, mentre cantaven el Credo i pregaven el Pàrenostre per les intencions del Sant Pare. La visita va ser excepcional, ja que el cambril de sant Oleguer només s'obre el dia 6 de març, coincidint amb la seva festivitat.

Amb l'obtenció de la indulgència jubilar, la comunitat parroquial de Sant Oleguer de Barcelona va donar gràcies a Déu per totes les experiències viscudes al llarg del curs.

Final de curs del grup de mares de sacerdots

Mn. Josep M. Turull
Rector del Seminari Conciliar de Barcelona

El dimarts 14 de juny va tenir lloc la celebració de final de curs del grup de mares de sacerdots «Mare de Déu de la Mercè». Va ser

al Seminari Conciliar de Barcelona, on es reuneixen habitualment, amb una eucaristia i un dinar de germanor presidits per l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Joan Josep Omella. En els actes hi van participar també els marits i els fills sacerdots.

La solució fàcil i econòmica per pujar i baixar escales

Cadires Salvaescales

Empresa **catalana** especialitzada en tot tipus de cadires salvaescales.

- Còmode i segur
- Per a tot tipus d'escales
- Instal·lació ràpida i sense obres
- Facilitats de pagament

Impulsa Salvaescales

Servei tècnic per a tota Catalunya

TRUQU'NS ARA

902 050 250

www.impulsa.cat

Tel. 934 224 171

Detalls de misericòrdia

Cada nit, a l'hora d'anar a dormir, entra a la cambra de la seva àvia i, tot desitjant-li una bona nit, l'acotxa i li fa dos petons. Només té setze anys, però té detalls d'amor amb els que l'envolten. Poden semblar coses petites, insignificants, que no valen res..., però tenen un valor molt gran. Un valor molt gran per a qui les rep, i encara més gran per a qui les dona. Un dia podrà escoltar Jesús que li diu: «Estava malalt, i em vau visitar» (Mt 25,36). «Tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho fèieu a mi» (Mt 25,40).

Aquest jove de setze anys sap què vol dir estimar, i encara que sigui molt tard, o tingui treballs per presentar o exàmens, o estigui cansat, pensa en l'altre, i no s'oblida mai de la seva àvia. A voltes la seva àvia ja dorm, i ell, sense fer soroll, la besa, l'acotxa i es retira discretament... «Mira que la mà esquerra no sàpiga què fa la dreta. (...) El teu Pare, que veu el que és secret, t'ho recompensarà» (Mt 6,3-4). Són exemples que no són notícia, però que alegren una mica el nostre món.

GNA. NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA
Cornellà de Llobregat

Virtuts de la família

L'exhortació apostòlica postsinodal *Amoris laetitia* recull part de la catequesi del papa Francesc sobre les virtuts quotidianes de la vida familiar, caritat conjugal, relacions familiars, educació dels infants, dificultats inherents en una família del segle XXI, alegria de viure, etc. El Papa ha demanat que la llegim amb cura, per la seva complexitat i l'aprofundiment que requereix. Em van impressionar aquestes

Obrim el nostre cor

Jesús ens explica que el que compta de debò davant de Déu no és tant la pietat com a ritual, sinó l'interior del nostre cor, que és d'on surten tots els actes de bondat, així com també els pensaments dolents. En el cor és on neixen les decisions fonamentals de la nostra vida, que es traslladen a la nostra consciència, i aquí hi podem trobar la font per descobrir el que és agradable a Déu i el que no ho és. La pregària a Déu es tradueix en l'amor als germans i l'ajuda al necessitat. Ningú no és tan pobre que no pugui donar ni tan ric que no pugui rebre. I no em refereixo únicament als diners, que també, sinó a somriures, abraçades, paraules d'afecte, mirades de tendresa, agraïment... Això tots ho podem i ho hem de fer, si portem a Déu dins del nostre cor.

Cal estimar de cor els nostres germans més necessitats, veient en cadascun d'ells el rostre de Crist. I no sols un any, l'Any Sant de la Misericòrdia, sinó sempre, cal estimar. Deixem-nos sorprendre per Ell. No es cansa mai d'obrir de bat a bat la porta del seu cor per repetir que ens estima i que vol compartir la seva vida amb tots nosaltres. Cal que la nostra vida sigui una resposta a la crida que Déu ens fa. Ell, l'amic fidel que no ens deixa mai, és misericordiós, compassiu, ens perdona sempre, no ens condemna, es dona generosament i ens omple de dons. Tinguem actituds de perdó, siguem agraïts. I encara que alguna vegada ens n'allunyem una mica, Ell ens continua estimant sempre i estant al nostre costat.

Per tant, l'Església que som tots, no només bisbes i sacerdots, hem de saber comprendre, acompanyar i obrir el cor a tothom, especialment als que més sofreixen, encara que ens trobem en situacions complexes.

MONTERRAT ROSELL PUJOL
Vic

paraules: «No totes les discussions doctrinals, pastorals o morals, han de ser resoltes amb declaracions de magisteri.»

M. DOLORS PUERTO GONZÁLEZ
L'Hospitalet de Llobregat

Una Nit inoblidable

La Nit de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel ha estat inoblidable, caracteritzada per una gran sensibilitat. Amb el cor de tots aconseguireu avançar sempre. Penso que Catalunya Cristiana, Ràdio Estel i el Club+Amics dueu a terme una funció molt positiva, plena d'espe-

rança. Vull expressar-vos la meua admiració i el meu reconeixement per tot el que feu.

MERCÈ SOTUS
Barcelona

Violència desmesurada

Ja n'hi ha prou de violència gratuïta als camps de futbol. L'Eurocopa és i està per gaudir-la esportivament i, més enllà d'això, la resta és totalment condemnable, trista i, en qualsevol cas, decebedora.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Basíliques

Podria explicar per què alguns temples es diuen basíliques?

El títol de basílica menor és una preuada distinció que el Papa concedeix a algunes esglésies que destaquen per una trajectòria d'excel·lència en diversos aspectes, com l'històric i cultural, l'esplendor de la litúrgia i la projecció pastoral. Són basíliques «menors» perquè de «majors» només ho són les quatre grans basíliques de la Ciutat Eterna. La concessió del títol de basílica menor procura enfortir la vinculació amb l'Església de Roma i amb el Sant Pare, i alhora promou la seva exemplaritat com a centre d'especial acció litúrgica i pastoral a la diòcesi. El decret *Domus ecclesiae* de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sacraments estableix, amb data del 9 de novembre del 1989, les principals prerrogatives de les basíliques menors que hi ha arreu del món. Aquest document ens recorda que les esglésies distingides amb la dignitat basilical estableixen un vincle peculiar i significatiu amb l'Església romana i amb el Sant Pare.

Les basíliques tenen com a missió pròpia la celebració d'un culte esplèndid i modèlic i han de fomentar la difusió i l'estudi dels documents del Sant Pare i de la Santa Seu, especialment els referents a la litúrgia. S'han de celebrar amb especial solemnitat la festa de la Càtedra de Sant Pere, el 22 de febrer, la solemnitat dels Sants Apòstols Pere i Pau, el 29 de juny, i l'aniversari de l'elecció o inici del ministeri pastoral del Romà Pontífex. Entre les concessions especials que la Santa Seu fa a les basíliques destaca la possibilitat de lucrà la indulgència plenària en diverses ocasions. Efectivament, els fidels que visiten amb pietat la basílica i participen en alguna celebració o, almenys, hi reciten el Parnostre i el Crec en un Déu, observant les condicions habituals (confessió sacramental, comunió eucarística i oració pel Sant Pare), poden guanyar la indulgència plenària en determinats dies.

Les claus creuades o signe pontifici poden figurar en els estendards, ornaments i segell de la basílica. El rector de la basílica té dret a fer servir una museta peculiar i els signes distintius són, tradicionalment, el paraigua basilical i el campanaret, que es col·loquen a la basílica i poden ser portats en les processons. Al meu bisbat, acabem de rebre amb goig la concessió del títol de basílica a un temple molt emblemàtic: el santuari del Sant Crist a la ciutat de Balaguer.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Lliurament del Premi Blanquerna Educació al Dr. Octavi Fullat

Va centrar la seva intervenció en l'alliberament de la persona a través de l'educació

Miquel Àngel Codina
Barcelona

La Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL va atorgar al Dr. Octavi Fullat el Premi Blanquerna Educació 2016 en reconeixement a la seva trajectòria docent personalista, per la seva contribució al catalanisme a través del moviment escolta en temps de la dictadura i pel seu combat permanent per una educació oberta a Europa, més justa i més democràtica, entre molts altres mèrits.

L'acte de lliurament del guardó va començar amb les paraules de benvinguda del Dr. Josep Gallifa, degà de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL, i de la Dra. Anna de Montserrat, vicedegana d'Educació i de Programes Internacionals de l'esmentada Facultat. Tot seguit la Dra. Anna Pagès, professora de la Facultat, va lloar els mèrits del Dr. Octavi Fullat. La Dra. Pagès va plantejar, en la seva intervenció, una sèrie de preguntes: en quin sentit un mestre hi és?, com es fa present?, per a qui o per a què? La resposta a aquestes qüestions, segons Pagès, només es pot fer des de la joia, des de l'entusiasme. Els elogis van ser una sessió de filosofia de l'educació: «L'entusiasme del mestre no es pot ensenyar, però sí encomanar.»

Transmetre emocions

Posteriorment, el Dr. Gallifa va lliurar al Dr. Octavi Fullat el Premi Blanquerna Educació 2016. El Dr. Fullat va centrar la seva ponència en el fet de

Blanquerna-URL

l'alliberament de la persona a través de l'educació. Un alliberament, en opinió del guardonat, que passa pel via crucis de l'acte de consciència per després poder crear. En aquest sentit, el Dr. Fullat es va preguntar: «Per què existeix l'educació?» I si aquesta educació «en comptes únicament d'ensenyar i aprendre, pot ser una educació que alliberi». També va tenir paraules per als mestres i professors, que tenen un paper fonamental en aquest procés d'alliberament dels estudiants.

«L'entusiasme del mestre no es pot ensenyar, però sí encomanar»

«Un professor de matemàtiques —va afirmar— que no transmeti emocions, serà un mal professor.»

L'acte va comptar, entre altres personalitats, amb la presència del Dr. Salvador Pié i del Dr. Andreu Ibarz, president i director general, respectivament, de la Fundació Blanquerna; del Dr. Jordi Riera, vicerector de Política Acadèmica i adjunt al rector de la Universitat Ramon Llull, i d'Eduard Pini, provincial de l'Escola Pia de Catalunya.

L'esfera de l'ésser

En declaracions a *Catalunya Cristiana*, el Dr. Octavi Fullat va comentar que rebre aquest guardó significa que «no tot ho he fet malament; potser hi ha hagut algú que ha millorat gràcies a les meves intervencions, teòriques i fàctiques». Segons la seva experiència, per tal de millorar l'educació a casa nostra, «cal arrencar-la del món del tenir, un món només quantificable, tot endinsant-la en l'esfera de l'ésser, un àmbit preocupat per allò que solament és qualitat. Això només s'assoleix agafant com a punt de partida l'acte de consciència, mercès al qual la nostra biografia es col·loca davant nostre en tant que espectacle».

Dins del món de l'educació, «tan sols fem servir el present». I va afegir el següent: «Hem perdut la memòria i l'expectació. L'*anthropos* ha de viure del present —sensacions i percepcions—, ha de viure del passat —els grans relats originaris— i també ha de viure de l'esdevenidor —fantasies il·lusionadores que ens engresquin cap a mons nous.»

Exposició sobre la identitat i els valors europeus

Redacció / Barcelona

L'home europeu és una exposició que es presenta fins al proper 4 de setembre a la Sala 4 i al jardí del Palau Robert, dins del marc de la cinquena edició del festival de fotografia Docfield>16, que revisa la identitat europea actual i que posa l'èmfasi en la seva essència ideològica, amb fotografies de Piero Martinello, Michael Iwanowski, Dana Popa i France Keyser.

Els quatre fotògrafs presenten a la mostra, comissariada per l'escriptora i professora Natasha Christia, la visió de temes com el contrast entre memòria i amnèsia per part de les generacions joves a la Romania de Ceausescu, la identitat arrelada en uns estereotips, les vivències de les persones que han de fugir de la seva terra a causa de conflictes o la integració en una societat europea multicultural com és la francesa.

Els continguts de Docfield>16, organitzada per la Fundació Photographic Social Vision, s'articulen enguany al voltant de la temàtica «Europa: lost in translation», tot aportant valoracions i consideracions sobre els moments de convulsió que viu el continent amb temes com els refugiats, els escàndols financers, els nacionalismes, la disparitat entre el centre i les fronteres, la tradició i el futur. Una reflexió que ha de servir a les generacions més joves per no repetir els mals del passat i l'amnèsia incrustada en l'ADN europeu.

Per a més informació: www.docfieldbarcelona.org.

France Keyser

«Lampedusa és un immens drama conte

Arnoldo Mosca Mondadori, poeta i editor, besnét del fundador de l'editorial Mondadori

Ignasi Miranda

Fotos: Agustí Codinach

Arnoldo Mosca Mondadori (Milà, 1971) ha impulsat els darrers mesos diversos projectes pastorals, sacramentals, espirituals i socials en plena sintonia amb el papa Francesc. Aquest besnét d'Arnoldo Mondadori, fundador de l'editorial que porta el mateix nom, va compartir amb Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* la Nit 2016. «He quedat impressionat per l'ambient de suport a l'Església a Catalunya», diu referint-se a les més de 500 persones que se sumaven a la vetllada el 14 de juny. Arnoldo Mosca Mondadori, casat i pare de tres fills, té en marxa una fundació per oferir l'Eucaristia a les perifèries humanes, alhora que és el principal impulsor dels viatges que fa la Creu de Lampedusa, fabricada amb fusta de la barca que es va enfonsar l'any 2013 a prop de les costes d'aquesta illa del sud d'Itàlia.

Vostè és besnét del fundador de la casa editorial més important d'Itàlia. El seu cognom és una càrrega o una oportunitat per donar més difusió al seu projecte cultural i espiritual?

He tingut la gran sort d'haver tingut uns avis genials: Arnoldo, que va crear l'editorial Mondadori, i Giovanni Mosca, gran humorista italià. Des de petit he viscut en una atmosfera molt familiar amb poetes i escriptors. Aquesta és la gran herència rebuda: una relació familiar amb els genis de les diverses arts, no pensada amb segones intencions com es fa avui sovint focalitzant-ho tot en els diners o altres interessos. La meua idea és que un escriptor o un poeta és un amic de la família.

Hem llegit que sempre porta l'Evangeli amb vostè. És així?

Sí. No puc viure sense l'evangeli perquè, a diferència dels altres llibres, l'Evangeli és, més que un llibre, una persona que parla. En qualsevol moment de la vida, llegim una escriptura i sempre ens diu alguna cosa. Per tant, és una persona que ens parla, i nosaltres l'escoltem dependent de com ens trobem en aquell moment. I així ens ajuda a créixer i ens dona sempre llum.

Es defineix com un laic que testimonia la bellesa de l'espiritualitat cristiana. L'art és un mitjà poderós per transmetre aquesta bellesa?

L'art és un mitjà universal, perquè avui cal que les persones de diferents religions i procedències, socials o ètniques, estiguin unides. La música i l'art són una manera d'agermanar.

Vostè és fundador de la Casa de l'Esperit i de l'Art, al costat de Marisa Baldoni. Un dels projectes és l'Orquestra dels Pobles. És aquesta la manera d'unir espiritualitat i art?

Efectivament. La Casa de l'Esperit i de l'Art acull la música en forma d'orquestra multiètnica en què els nois fan música original. Hi ha nois de 20 nacionalitats diferents, i continuen augmentant. Tots ells, procedents de

Arnoldo Mosca Mondadori va participar en la Nit 2016 de «Catalunya Cristiana» i Ràdio Estel.

Líbia, de Roma, de la Costa d'Ivori, del Perú, de Bolívia i d'altres països, han creat junts un estil nou. L'altre dia, mentre els escoltava, em venia al cap la imatge dels negres que, quan anaven a Amèrica com a esclaus, van inventar el jazz. Vaig pensar que estava assistint a un fenomen absolutament excepcional, una nova música de mestissatge que està naixent avui i de la qual he vist germinar els brots. Potser en veurem els fruits d'aquí a un temps, però és una realitat extraordinària.

Des del 1999 vostè és ministre extraordinari de la santa comunió. Explica que amb 9 anys va sentir la força de la sagrada forma. Què va experimentar aleshores?

Va ser el moment més important de la meua vida. Quan vaig rebre la Primera Comunió tenia 9 anys i vaig sentir al cor com una ferida, però alhora una joia que mai abans havia experimentat. Això va fer que em preguntés d'on ve aquesta alegria tan meravellosa. Vaig sentir a dins una resposta. Vaig sentir que aquest pa ve del cel. A partir d'aquell moment, amb aquell meravellós pa que m'havia omplert el cor de felicitat, sempre que prenc l'Eucaristia, sé que, en el pa eucarístic, hi ha el Crist. La bellesa d'aquesta presència és tan gran que crec que el cristianisme no és una religió, sinó una presència. I és precisament aquest ésser que, en l'Eucaristia, és present com el sol del món que il·lumina les persones.

Al seu llibre *La revolució eucarística*, parla de l'home del futur, de l'home eucarístic. Quina és la missió de l'home eucarístic?

En l'Eucaristia, nosaltres hi veiem alguna cosa que es refereix a la consciència de cada ésser humà. La consciència de l'home es realitza en l'amor, quan es dona completament.

«La bellesa de la presència eucarística és tan gran que el cristianisme de fet no és una religió, sinó una presència»

«Vaig sentir que Jesús em demanava encarregar a persones que hagin comès algun homicidi que facin unes hòsties per fer-les arribar al Papa»

En l'Eucaristia, totes les consciències, a través del Crist que es dona totalment morint pel seu ramat, també s'hi poden veure reflectides. L'home eucarístic és aquell que, quan mira l'Eucaristia i pren la llum eucarística en actitud d'obertura, aconsegueix convertir-se en Eucaristia i, per tant, en un donar-se als altres i un fer viure l'amor de Crist. En definitiva, no es tracta d'un home que té uns mèrits, una magnífica persona que s'ha fet realitat èticament, sinó d'algú que, mentre mira aquesta bellesa, es converteix en aquest mateix amor per la gràcia.

En l'Any de la Misericòrdia, ha posat en marxa un projecte: les hòsties de la misericòrdia. La producció va a càrrec de tres persones que han comès homicidis, però que han fet un camí de redempció personal. Quin és el sentit i significat

d'aquesta iniciativa que es diu *El significat del Pa*?

Tinc tres fills, la meua dona i moltíssims amics, però la relació amb Crist ho engloba tot i és indescriptible. Sempre he demanat a Jesús que m'ajudi a trobar una manera de dir-ho amb paraules. I un dia, resant, vaig notar una resposta: «Encarrega que les persones que hagin comès algun homicidi, sempre que autènticament s'hagin convertit, que facin unes hòsties que després puguin arribar al Papa!» Representa la metàfora de la transformació de l'home. Si pensem que, de les mans que han matat, es fan unes hòsties que després ens portaran el perdó dels pecats, això ens fa entendre la paradoxa de Déu, perquè el seu amor supera la nostra intel·ligència. Aquests assassins ens demostren que la gràcia pot transformar, com va fer amb sant Pau, i convertir homicides en sants. Quan els miro als ulls i veig la seva transformació, m'adono que la gràcia pot fer qualsevol cosa. Si ho ha fet sobre ells, amb més motiu ho pot fer sobre nosaltres.

El papa Francesc va rebre i va beneir els presos, i va consagrar les hòsties. Quantes hòsties ja s'han produït?

Els detinguts produeixen cada dia 8.000 hòsties que són regalades a les esglésies que les demanen. El Papa va consagrar-ne 12.000 el dia de Pentecosta (el 15 de maig passat). I les hòsties, en pocs mesos, han arribat a tots els continents. Sobretot allò que em colpeix és que, en molts països, han estat per als infants que s'han preparat per a la Primera Comunió i que s'han preguntat sobre el sentit de l'Eucaristia i sobre l'amor de Crist. I si hem aconseguit arribar fins als nens i nenes, això és el més important, perquè són el futur.

L'entrevista «Imporani sobre el qual cal actuar»

Les hòsties són donades gratuïtament, mitjançant l'adreça ilsensodelpane@gmail.com. Només es demana al sacerdot que difongui el projecte. Quin és exactament el procés?

Escrivint a aquesta adreça electrònica, les hòsties són regalades perquè Jesús sempre és un do. Només demanem als sacerdots que intentin identificar-se encara més amb l'Eucaristia, ja que celebrar missa s'ha convertit massa sovint en una mena de costum rutinari. Als fidels, els demanem igualment que reactivin el foc pel qual diuen que creuen en Jesús. Hem de recordar que, en l'Eucaristia, hi ha la presència de Crist vivent. Això és un miracle!

Un altre projecte de la Fundació és el Viatge de la Creu de Lampedusa. És una iniciativa cultural i espiritual que es va iniciar al Vaticà el dimecres 9 d'abril del 2014, amb la presència del Papa. D'on sorgeix la idea?

Va ser quan vaig veure el primer viatge del Papa a Lampedusa i vaig observar que hi havia un altar de fusta on celebrava la missa, fet per l'artesà Franco Tuccio, amb unes fustes tretes de les barques en què s'havien enfonsat molts immigrants. Vaig pensar que es podia fer una gran creu que donés, a partir de la benedicció del Papa, un caliu sense final. L'objectiu és que la sensibilitat davant el drama dels immigrants pugui mantenir-se sempre viva.

Mosca Mondadori va entregar la Creu de Lampedusa a l'arquebisbe de Barcelona.

I així ha estat. L'any 2014 la creu va ser al Vaticà, on el Papa la va beneir en un moment en què fins i tot el vaig veure plorar (li queien les llàgrimes) davant meu, i després aquesta creu no ha deixat de viatjar. Ara és a la localitat de Castellammare di Stabia, al sud d'Itàlia. Estem a l'espera que un dia pugui venir a Espanya. Pregarem perquè sigui així, juntament amb els nostres amics

d'Espanya, que ens ajudaran molt. Esperem que aquest gran projecte de voluntariat pugui continuar també aquí, així com arreu del món.

El Mediterrani ha esdevingut un cementiri per a moltes persones (1.370 ofegades en el que portem de 2016). La Creu pot ser un símbol de recuperació de valors i espiritualitat per a Europa?

Cal prendre bona nota d'aquesta matança contemporània. Si nosaltres aconseguim mirar els immigrants que han mort i que moren, aconseguirem també mirar-nos a nosaltres mateixos. Els immigrants ens estan dient una cosa molt important: que som fràgils, que som éssers humans i que podem morir. Hem d'aprendre molt d'ells i, a més d'aplicar unes polítiques noves, hem de preguntar-nos sobre el sentit de la vida i de la mort.

El compositor Ennio Morricone ha compost la peça *La voce dei sommersi*, en homenatge a les víctimes de Lampedusa. Morricone és un dels primers «artistes amics» de la Casa de l'Esperit i de l'Art. Com ha estat la composició d'una música de plor i dolor davant d'una tragèdia que sembla no tenir fi?

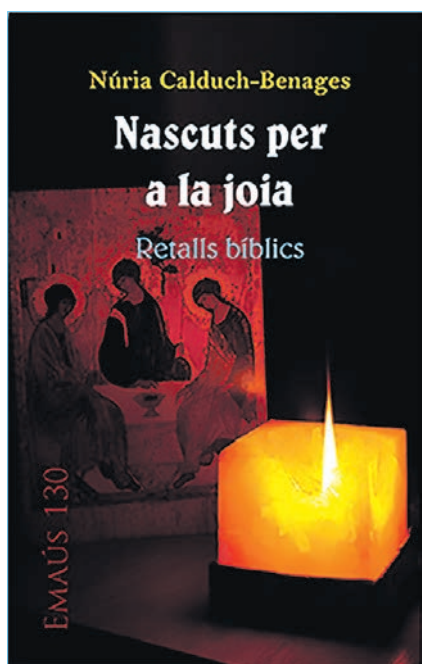
Vaig anar a casa d'Ennio Morricone amb una trentena de petites creus tretes de la fusta de les barques de Lampedusa. Les vaig posar sobre la catifa i, agenollat, vaig demanar-li si podia pensar i escriure una música. Aleshores ell va fer un silenci i va començar, amb la seva veu, a expressar una lamentació que és la mateixa que mostren els immigrants. I és el mateix Ennio Morricone qui es lamenta d'aquesta manera, amb una música també molt dramàtica. Cal mantenir-se en un silenci que potser és especialment necessari avui per prendre consciència d'aquest immens drama contemporani.

LLIBRES

NÚRIA CALDUCH-BENAGES

Nascuts per a la joia

Centre de Pastoral Litúrgica, 2016, 104 pàg.

La riquesa de la Bíblia és inesgotable. Tot el que ens ajudi a conèixer més i millor la Paraula de Déu hem d'aprofitar-ho al màxim. Aquest llibre conté set escrits de temes diversos, explicats amb senzillesa i profunditat. De tots ells, el lector podrà extreure un bon fruit, en aquest camí per fer més properes i viscudes les pàgines bíbliques, punt de referència de la nostra fe.

MARÍA DEL CARMEN IZAL

Pilares de la Iglesia

CCS, 2016, 140 pàg.

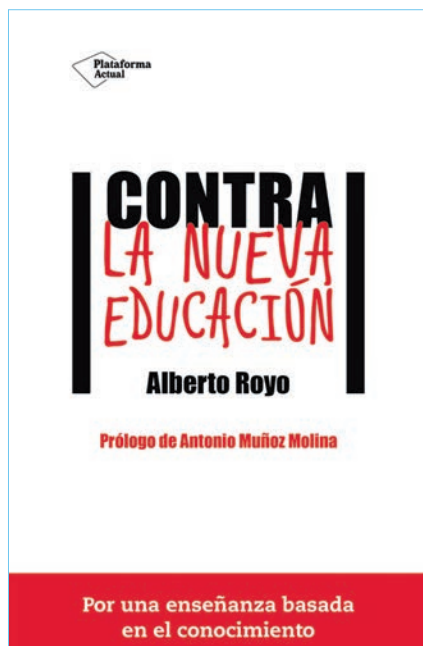

Aquest llibre s'emmarca en el gènere de «vides de sants». La finalitat principal és exhortativa. Aquí la novetat rau en el fet que els sants escollits són els apòstols, els pilars de l'Església. D'ells se'ns ofereix una biografia senzilla amb les dades esmentades en els textos del Nou Testament i amb la tradició, no exempta de llegenda. L'objectiu fonamental és fomentar la devoció popular.

ALBERTO ROYO

Contra la nueva educación

Plataforma, 2016, 208 pàg.

Aquestes pàgines fan una crítica racional i raonada a la pedagogia oficial. L'autor examina de forma mordaç els principals dogmes pedagògics postmoderns i elabora una defensa apassionada, però no passional, de la instrucció pública com a motor d'una societat avançada, idealment meritocràtica i amb una sòlida base ètica que empari el dret de tothom a l'ascens social.

AUTORS DIVERSOS

Calella de Palafrugell i les havaneres

Fundació Ernest Morató, 2016, 208 pàg.

La reedició d'aquest facsímil, publicat fa cinquanta anys, que inclou un CD, pretén retre homenatge a totes les persones, entitats i administracions que han fet possible al llarg dels anys la cantada d'havaneres de Calella de Palafrugell. La presentació d'aquest llibre va donar origen, el 28 d'agost del 1966, a la cantada d'havaneres més emblemàtica de Catalunya.

Crítica literària

«Maleïda», el Verdaguer excursionista

David Claret
Arquitecte i
geògraf

Heu llegit mai el cant IV de *Canigó*, aquell que Gentil i Flordeneu sobrevolen el Pirineu, del Canigó a la Maladeta? Heu estat mai a Sant Joan de l'Erm, la vall de Cardós, les valls d'Àneu o l'Aran? Heu pujat mai l'Aneto? I el pic de Salòria? Heu travessat les avetoses pallareses? I les fagedes araneses? Heu entrat a les esglésies i ermites escampades per l'Urgell, el Pallars i l'Aran? A Santa Maria de Castellbò, Sant Joan d'Isil i Sant Andreu de Salardú? Heu sentit les mil llegendes que recorren el Pirineu, sobre els pastors de la Maleïda o sobre la dona desterrada al port de Salau? I els vells camins que encara avui travessen la serralada, que els heu resseguit? Llegendes, ermites, ponts, bèsties, flors, boscos, camins, carenes i cims que Verdaguer va explorar l'estiu de 1882, de la Seu d'Urgell a l'Aneto, per escriure *Canigó*. I que ara Bernat Gasull ha resseguit, 130 anys després, i havent publicat prèviament, el 2008, *Les ascensions de Verdaguer al Pirineu*, una guia d'itineraris per resseguir les ascensions de Verdaguer als cims del Pirineu.

Maleïda és, doncs, un llibre que explica com és avui la geografia que

BERNAT GASULL I ROIG

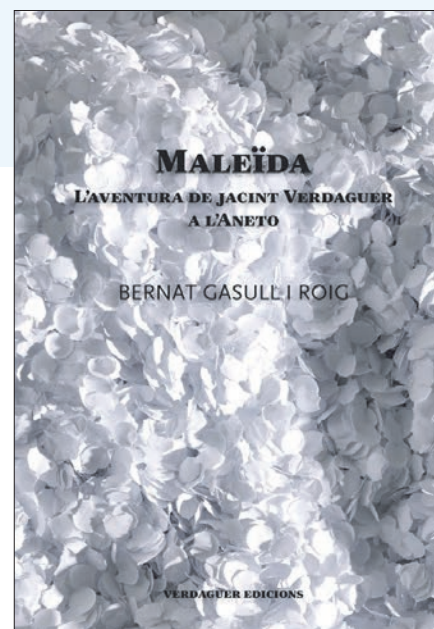
Maleïda

L'aventura de Jacint Verdaguer a l'Aneto
Verdaguer Edicions, 2016, 296 pàg.

Verdaguer va trepitjar fa més d'un segle. A partir de les seves anotacions personals i tenint ben present el que se n'ha publicat fins ara, Gasull reconstrueix la travessa i la compara amb el que hi troba: retaules que han desaparegut (cremats, venuts o traslladats al MNAC), ermites que s'han enrunat, boscos que han reulat, mamífers que s'han extingit, pobles abandonats i camins, molts dels camins de ferradura que va recórrer Verdaguer, colgats sota l'asfalt, el bosc o les bardisses. Però *Maleïda* és també una guia, perquè ens diu com fer avui el camí que va fer Verdaguer, descrivint-ho amb detall (amb alternatives, si escau) i adreçant-nos a un web on podem consultar el recorregut sobre la cartografia oficial. Finalment, *Maleïda*, més enllà de tot això, és la història d'un poeta (Verdaguer) que, com que volia fer un poema (Ca-

nigó), va emprendre una travessa (de la Seu a l'Aneto!) que (imagineu-vos el Pirineu del segle XIX!) va ser tota una aventura que Gasull ens explica com cal: amb plantejament, nus i desenllaç.

El 10 de juny es va tornar a homenatjar Verdaguer a Vil·la Joana, la casa prop de Vallvidrera on va morir, i que ara s'ha rehabilitat. Roger Mas hi va cantar els poemes de Verdaguer que ha musicat. Recentment s'ha presentat una nova biografia del poeta. I Bernat Gasull n'ha resseguit literalment les passes. Qui, en plena Renaixença, va fer del Canigó i la Maleïda un símbol continua, anys després, suscitant un interès viu. La carrossa voladora de Gentil i Flordeneu no va fer un mer viatge pel Pirineu: va dotar la pàtria, els catalans, dels referents que no tenia. Amb *Maleïda*, ara mateix, ens hi podem endinsar.

Crítica cinematogràfica

L'ànima de la natura

BELLE Y SEBASTIÁN

DIRECTOR: Nicolas Vanier.

INTÈRPRETS: Félix Bossuet, Tchéky Karyo, Margaux Chatelier, Dimitri Storoge, entre altres.

MÚSICA: Armand Amar.

GÈNERE: drama.

104 minuts. / França, 2013.

Després d'un pas fugaç per la cartellera, *Belle y Sebastián*, editada recentment en DVD, constitueix una molt recomanable pel·lícula per veure en família.

A les muntanyes dels Alps, i en plena Segona Guerra Mundial, viu un nen de 7 anys —Sebastián— que creix lliure al costat d'un ancià que l'ajuda a descobrir la sacralitat de la naturalesa i el misteri que amaga cada vida. Sebastián no té amics, viu belluguejant-se pels prats i les muntanyes i desitjant retrobar-se amb la seva mare, de la qual rep un regal cada Nadal. La pau del poble només es torba per dos esdeveniments: l'aparició d'una bèstia que ataca les ovelles i l'arribada d'un grup de soldats alemanys que busquen jueus al poble per evitar-ne la fugida. La trobada de Sebastián i la bèstia (que és en realitat una gossa noble i fidel) farà néixer una història d'amistat en la qual viuran grans aventures.

Som davant d'un film d'una bellesa enlluernadora. Nicolas Vanier —aventurer i explorador— retrata la muntanya d'una manera espectacular. Vanier és capaç de fotografiar

l'ànima de la naturalesa, el reflex sagrat del Misteri en cada enquadrament. Hi ha una bellesa lluminosa en les seves imatges; l'ésser humà apareix submergit en el paisatge i en forma part, i participa del seu encant.

D'altra banda, no estem davant d'una pel·lícula clàssica de nen amb gos (encara que el petit Félix Bossuet enlluerna amb la seva mirada i el gos protagonista transmet una bondat meravellosa); la pel·lícula és alguna cosa més. Es tracta d'un film molt ben rodat, d'una història d'éssers humans que experimenten la soledat i que busquen. Hi ha un nen que busca la seva mare, un ancià que busca el seu passat, un membre de la resistència que busca amor, una jove que busca una aventura que la faci fugir de la rutina, un soldat alemany que busca dignitat.

I aquesta història de recerques està explicada amb un gran sentit de l'aventura. Vanier roda amb desimboltura, el guió és àgil, la història atrapa l'espectador, que queda fascinat per la bellesa de les imatges, la música d'Armand Amar és una meravella.

Belle y Sebastián és cinema net, bondados, entretingut, que aposta pels valors humans com l'amistat, la pau, el respecte a la natura, la lluita per la llibertat i la recerca de fraternitat i dignitat de les persones. Però, a més *Belle y Sebastián* és cinema d'aventures cent per cent, capaç d'entretenir, divertir i commoure.

Nicolas Vanier, que roda la vida animal com ningú i fa uns documentals excel·lents, aconsegueix una pel·lícula d'entreteniment que mereix l'atenció d'educadors i de cinèfils.

Ideal per veure en família. Una pel·lícula tan senzilla com meravellosa.

Josan Montull

Salesià

josan.montull@salesians.cat

Des del carrer

Toni Comín, conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya

«Els cristians hem de ser els primers a reivindicar un estat plenament laic»

Carme Munté

El conseller de Salut de la Generalitat de Catalunya, Toni Comín, va assistir el dimarts 14 de juny a la Nit 2016 de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel. En la seva intervenció, el conseller va rememorar la seva època de tertulià a Ràdio Estel i va citar Mateu 25, «perquè no pot haver-hi fe sense compromís amb la justícia social». Actualment, des de la vessant de conseller de la Salut, segueix fidel al llegat que li va deixar el seu pare, Alfons Carles Comín, d'una política al servei de la justícia social i, per tant, del dret universal a la Salut.

Quins són els records que conserva de la seva època de tertulià a Ràdio Estel?

Vaig estar força anys fent de tertulià als vespres a l'espai que presentava i dirigia el periodista Emili Pacheco. Persones de diferents opcions ideològiques comentàvem l'actualitat política del dia, però ho fèiem amb una actitud de diàleg cordial. Vam fer una colla molt maca. Recordo aquells anys amb molt d'afecte. Era l'època en què anava amunt i avall corrent per arribar a l'hora. Ara, en canvi, com a conseller em porten als llocs i sempre arribo puntual [riu].

Recordant el seu pare, l'històric polític Alfons Carles Comín, ha citat Mateu 25. Per què?

Perquè l'herència del meu pare és la d'un cristianisme socialment compromès. Sóc fill d'aquesta tradició, per això he volgut fer referència a Mateu 25. Aquesta part de l'Evangeli és la que expressa millor aquesta idea que no pot haver-hi fe sense compromís amb la justícia social. I aquest compromís necessita un instrument que es diu política. «La política és la forma més alta de la caritat», deia Emmanuel Mounier. Seguir l'Evangeli de Jesús implica la praxi de la fraternitat, reconèixer l'altre com un germà i lluitar perquè tinguin els mateixos drets i oportunitats. La felicitat no és mai individual, només és real quan és col·lectiva.

Com porta a la pràctica aquest

Agustí Codinach

Toni Comín amb la religiosa teresiana M. Victòria Molins, el 14 de juny.

compromís des de la seva responsabilitat de conseller de Salut i amb tants temes sobre la taula: retallades, llistes d'espera...?

Intento treballar per fer honor al dret a la salut. Fem una societat justa quan els drets socials estan garantits de veritat i només ho estan si tenim serveis públics de qualitat. L'objectiu és que tothom estigui igual de ben assistit, curat, tractat, amb independència de la seva condició social i cultural. Tenim un sistema sanitari en aquest sentit molt universal, força equitatiu, però el que ens falta són més ingressos per a un millor finançament. És a dir, a Catalunya tenim un dels models sanitaris millors d'Europa, però està infrafinançat. Per això tenim llistes d'espera i els metges mal pagats, cosa que no ens agrada gens.

I ara sense pressupost...

T'enfades una mica quan fas la

llista de les coses a les quals hauràs de renunciar a causa de la pròrroga pressupostària. El Departament de Salut hauríem tingut 317 milions més si haguéssim pogut aprovar els pressupostos per al 2016. Amb tot, l'important és lluitar i seguir compromès amb aquest dret a la salut de tots els ciutadans, encara que no tinguis tots els ingressos que voldries. Si no podem reduir les llistes d'espera a la meitat, que era el compromís que havíem adquirit si s'aprojava el pressupost, farem tots els esforços per reduir-les ni que sigui un dia. És la manera de dir-li a la gent que el nostre compromís amb el seu dret a la salut és insubornable, innegociable i indiscutible.

En la seva intervenció a la Nit de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel vostè també ha defensat la presència pública de l'Església. Com hem d'entendre aquesta presència?

Hi ha dos canvis a fer. Primer, hem de tenir clar que l'evangelització no es fa des del poder, sinó des del testimoni. Per tant, els cristians hem de ser els primers a reivindicar un estat plenament laic i aconfessional. Avui mires les bases jurídiques de l'Estat espanyol, i per tant Catalunya com a part de l'Estat espanyol, i no tenim una aconfessionalitat prou plena, pura i perfecta. Al mateix temps hem de reivindicar la presència pública de l'Església, però la presència no a través de les institucions públiques estatals, sinó a través de la societat civil. Ens oblidem massa vegades que l'espai públic té dues parts: una és l'estatal, o sigui l'administració, i l'altra és la societat civil. El gran espai de la societat civil és l'espai públic en el qual els cristians tenim el deure de participar i expressar-nos públicament.

Rauxa

Cant i espiritualitat

Eduard Brufau

En la vida de l'Església la música no té una funció ornamental, d'embelliment extern i prou. Tampoc no és cap afegit que busca fer més amenes les celebracions litúrgiques, ni es limita a ser una eina útil per a l'evangelització. Amb el cant la persona completa —tota l'ànima i tot el cos— així com la comunitat sencera eleven una pregària de súplica i de lloança a Déu. L'ànima de l'Església es deixa veure d'una manera privilegiada en el cant, un art que en no tenir un suport material puja ingràvid cap al Cel i permet una comunicació més diàfana amb Déu.

S'estableix, per tant, un vincle indissoluble entre cant i

vida espiritual, de manera que cada espiritualitat tendeix a expressar-se amb una música i no una altra; i a la inversa, una determinada música acaba modelant una espiritualitat col·lectiva ben concreta. És així com les diferències evidents entre el cant gregorià, el gospel, la polifonia renaixentista o el cant bizantí no responen a qüestions de gust, sinó a diferències espirituals profundes. No són mai irrelevants, doncs, els canvis que s'introdueixen en el cant de l'Església, i s'ha de tenir en compte la unitat conformada per música i espiritualitat a l'hora de decantar-se per un estil musical en detriment d'un altre.